

**RAPORT GRUPY KAPITAŁOWEJ
BANKU OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.
ZA III KWARTAŁ 2019 ROKU**

Warszawa, Listopad 2019

Spis treści

PODSUMOWANIE WYNIKÓW GRUPY BOŚ S.A.	3
1. Sytuacja makroekonomiczna	6
2. Wyniki finansowe Grupy	9
2.1. Rachunek wyników Grupy	9
2.2. Aktywa Grupy	13
2.3. Kapitał własny i zobowiązania razem Grupy	17
3. Podstawowe wskaźniki finansowe	18
4. Zarządzanie kapitałem	19
5. Wybrane dane liczbowe dotyczące działalności Grupy	21
6. Kierunki rozwoju Banku	21
7. Istotne zdarzenia w III kwartale 2019 roku	23
8. Podstawowe produkty, usługi i sfery działalności Grupy	24
9. Sprawozdawczość dotycząca segmentów	30
10. Czynniki, które będą miały wpływ na wyniki w perspektywie co najmniej kolejnego kwartału	33
11. Opis czynników i zdarzeń nietypowych mających wpływ na wyniki finansowe	38
12. Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości realizacji publikowanych prognoz	38
13. Sezonowość lub cykliczność działalności	38
14. Emisje, wykup i spłata dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych	38
15. Informacje o dywidendzie	38
16. Transakcje podmiotów powiązanych	38
17. Informacje o poręczeniach kredytu lub pożyczki lub udzieleniu gwarancji, jeżeli łączna wartość istniejących poręczeń lub gwarancji stanowi równowartość co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta	39
18. Informacje o toczących się postępowaniach	39
19. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu emitenta	39
20. Zestawienie stanu posiadania akcji Banku przez osoby zarządzające i nadzorujące	39
21. Inne informacje, które zdaniem emitenta są istotne dla oceny jego sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej, wyniku finansowego i ich zmian oraz informacje, które są istotne dla emitenta	40
22. Skład Rady Nadzorczej Banku	40
23. Skład Zarządu Banku	40
ŚRÓDROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ BOŚ S.A.	41
ŚRÓDROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE BOŚ S.A.	49
I. Informacje o przyjętych zasadach (polityce) rachunkowości przy sporządzaniu śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	56
II. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych	59
III. Informacja o zmianach skonsolidowanych zobowiązań i aktywów warunkowych	60
IV. Organizacja Grupy Kapitałowej	61
V. Wskazanie najważniejszych zdarzeń, które wystąpiły po dacie, na którą sporządzono niniejszy raport	62

PODSUMOWANIE WYNIKÓW GRUPY BOŚ S.A.

Grupę Kapitałową Banku Ochrony Środowiska S.A. tworzy BOŚ S.A., pełniący rolę jednostki dominującej nad jednostkami bezpośrednio zależnymi: Domem Maklerskim BOŚ S.A. i BOŚ Leasing – Eko Profit S.A. oraz jednostką zależną w sposób pośredni MS Wind Sp. z o.o.

Od 2016 roku Bank Ochrony Środowiska S.A. skutecznie realizuje Program Postępowania Naprawczego. Po przeprowadzeniu w poprzednich latach restrukturyzacji kosztowej, optymalizacji bilansu, oraz poprawy pozycji kapitałowej i płynnościowej, BOŚ S.A. sukcesywnie poprawia wyniki finansowe. W efekcie przemodelowania formuły biznesowej oraz znacznego podniesienia poziomu kompetencyjnego w zakresie decyzji kredytowych z jednoczesną silną kontrolą w obszarze ryzyka, Bank udziela kredytów o wyższej jakości i na lepszych marżach. Działania podjęte w obszarze funkcjonowania i organizacji sieci oraz wdrożenia nowego modelu biznesowego umożliwiły znaczącą poprawę wyników sprzedażowych. Uruchomiono szereg działań strategicznych związanych z ekologiczną misją Banku. W III kwartale 2019 roku zakończono prace związane z wdrożeniem nowej bankowości internetowej. Bank dostosował także systemy do wymogów Dyrektywy PSD2.

Ważnym elementem realizacji Strategii pozostaje budowanie wiedzy i postaw ekologicznych pracowników oraz wzmacnianie ich prospołecznego zaangażowania w celu wypełniania ekologicznej misji Banku oraz zapewnienia najwyższej jakości usług i produktów. Bank dąży do zapewnienia wysokich standardów pro-klienckiej kultury pracy.

Pozytywne efekty restrukturyzacji są widoczne w realizowanych wynikach finansowych. Grupa BOŚ S.A. osiągnęła w okresie od 1 stycznia do 30 września 2019 roku:

- **wzrost wyniku netto o 15,3%** wobec analogicznego okresu ubiegłego roku 2018 roku; zysk netto wyniósł 67,6 mln zł,
- **wzrost wyniku odsetkowego o 11,5%**. Wynik odsetkowy wyniósł 314,9 mln zł wobec 282,4 mln zł w trzech kwartałach 2018 roku,
- **wzrost wyniku prowizyjnego o 1,8%** w porównaniu do analogicznego okresu 2018 roku,
- **wzrost marży odsetkowej Grupy do poziomu 2,3%** w porównaniu do 2,0% w całym 2018 roku,
- **wzrost ROE do poziomu 3,4%** w porównaniu do 3,2% w 2018 roku,
- **wzrost sprzedaży kredytów** – Bank udzielił o 99,3% więcej kredytów i pożyczek (nowa sprzedaż) niż w trzech kwartałach 2018 roku.
- **utrzymanie kosztów ryzyka Banku** na poziomie 0,9% za ostatnie 12 miesięcy,
- **zmniejszenie poziomu ogólnych kosztów administracyjnych Grupy bez uwzględnienia składki na BFG** – spadek o 2,4%, w tym spadek świadczeń pracowniczych o 4,2% w relacji do analogicznego okresu 2018 roku,
- **poprawę wskaźnika C/I Grupy** – do poziomu 60,5%, tj. o 3,0 p.p. w relacji do poziomu z 2018 roku,
- **bezpieczną bazę kapitałową Grupy** – łączny współczynnik kapitałowy Grupy wyniósł 16,90% na koniec III kwartału 2019 roku oraz 17,95% na koniec 2018 roku,

Grupa BOŚ S.A. wypracowała w okresie pierwszych trzech kwartałów 2019 roku zysk netto w wysokości 67,6 mln zł, tj. o 15,3% wyższy niż w porównywalnym okresie 2018 roku. Grupa BOŚ S.A. znacząco poprawiła wynik z podstawowej działalności: wynik z tytułu odsetek oraz wynik z tytułu prowizji.

Wybrane pozycje rachunku wyników i wskaźniki

		I-III kw. 2019	I-III kw. 2018	Zmiana %
Wynik z tytułu odsetek	[1]	314 867	282 440	11,5
Wynik z tytułu opłat i prowizji		74 936	73 631	1,8
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy		28 840	59 331	- 51,4
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości		-79 144	-87 373	- 9,4
Ogólne koszty administracyjne, w tym:	[2]	-276 605	-273 095	1,3
– składka i wpłaty na BFG		-37 383	-27 942	33,8
ZYSK NETTO		67 618	58 664	15,3

[1] Wynik odsetkowy był wyższy o 32,4 mln zł w okresie styczeń-wrzesień 2019 roku niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Największy wpływ na wzrost wyniku odsetkowego miało obniżenie kosztów odsetkowych dłużnych papierów własnej emisji o 18,9 mln zł, tj. o 57,1%. Koszty rachunków bankowych i depozytów klientów indywidualnych zmniejszyły się o 10,7 mln zł, tj. o 10,0%. Koszty rachunków bankowych i depozytów klientów instytucjonalnych spadły o 7,4 mln zł, tj. o 17,2%. Przychody odsetkowe zmieniły się w niewielkim stopniu, pomimo zmniejszenia salda kredytowego, dzięki przebudowie portfela kredytowego i zwiększeniu udziału kredytów o wyższych marżach, co przełożyło się na wzrost przychodowości portfela kredytowego.

[2] Ogólne koszty administracyjne Grupy były wyższe o 3,5 mln zł, tj. 1,3% wobec analogicznego okresu ubiegłego roku, na skutek wzrostu o 14,9 mln zł jednorazowej składki na fundusz przymusowej restrukturyzacji (BFG). Negatywny wpływ tego czynnika nie został w pełni zrekompensowany redukcją innych pozycji kosztowych. Koszty świadczeń pracowniczych Grupy BOŚ S.A. w okresie styczeń-wrzesień 2019 roku zredukowano o 5,3 mln zł, tj. o 4,2%, przy zmniejszeniu zatrudnienia w BOŚ S.A. o 11,7% a w całej Grupie o 10,6% w relacji do stanu na koniec III kwartału ubiegłego roku.

Wskaźniki finansowe

	I-III kw. 2019	2018	Zmiana w p.p.
Stopa zwrotu z kapitału (ROE)	3,4	3,2	0,2
Stopa zwrotu z aktywów (ROA)	0,4	0,3	0,1
Marża odsetkowa na aktywach ogółem	2,3	2,0	0,3
Koszty/dochody (C/I) z uwzględnieniem korekty jednorazowej składki BFG	60,5	63,5	-3,0
Koszt ryzyka	-0,9	-0,9	0,0
Udział kredytów posiadających przesłanki utraty i wykazujących utratę wartości	12,9	13,0	-0,1
Łączny współczynnik kapitałowy (współczynnik wypłacalności)	16,90	17,95	-1,05

W okresie od 1 stycznia do 30 września 2019 roku osiągnięto poprawę głównych wskaźników finansowych. Warto podkreślić wzrost marży odsetkowej do 2,3% z poziomu 2,0% w 2018 roku oraz obniżenie wskaźnika koszty/dochody (C/I) do poziomu 60,5% wobec 63,5% w 2018 roku.

Nowe kredyty

Od 1 stycznia do 30 września 2019 roku Bank udzielił kredytów i pożyczek (nowa sprzedaż) na kwotę 3,4 mld zł, tj. o 99,3% wyższą niż w analogicznym okresie 2018 roku. W wyniku implementacji nowego modelu biznesowego sprzedaż w segmencie klientów instytucjonalnych zwiększyła się o 105,7% a w segmencie klientów indywidualnych o 47,8%. Jednocześnie, realizując Strategię, Bank zwiększa udział w sprzedaży kredytów na finansowanie działań proekologicznych. Kwota nowych kredytów w segmencie proekologicznym wyniosła 1,2 mld zł i była o 73,2% wyższa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. W zdecydowanej większości nowe kredyty proekologiczne skierowane były do klientów instytucjonalnych.

Działalność w obszarze ekologii

Udział w portfelu kredytowym kredytów udzielonych na działania służące ochronie środowiska oraz wspierające zrównoważony rozwój stanowił 34,8% salda kredytów ogółem na koniec III kwartału 2019 roku. Saldo kredytów proekologicznych na dzień 30 września 2019 roku wynosiło 4,4 mld zł.

W III kwartale 2019 roku współpraca BOŚ S.A. z głównym akcjonariuszem – NFOŚiGW obejmowała obsługę operacyjną programów priorytetowych wdrożonych w Banku w latach ubiegłych, głównie programu Prosument II oraz oferowanie finansowania podmiotom, które ubiegają się lub uzyskały bezpośrednie wsparcie NFOŚiGW w ramach programów pomocowych, unijnych lub krajowych. Działania skoncentrowano przede wszystkim na przedsiębiorstwach branży ciepłowniczej, których inwestycje finansowane są obecnie przez NFOŚiGW w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, w tym pilotażowego programu „Ciepłownictwo powiatowe”. Przykładem podejmowanych działań w obszarze ekologii jest umowa podpisana w dniu 22 października 2019 roku przez BOŚ S.A. z Miastem Nowy Sącz, której głównym celem jest wspieranie mieszkańców gminy w wymianie systemów ogrzewania na ekologiczne, termomodernizacji budynków oraz realizacji innych przedsięwzięć komplementarnych z rządowym programem „Czyste powietrze”. W ramach współpracy z Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska Bank finansował przedsięwzięcia proekologiczne, głównie z zakresu ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami, tj. odnawialne źródła energii termomodernizację budynków i wymianę źródeł ciepła na ekologiczne.

Rating

W dniu 15 października 2019 roku Agencja ratingowa Fitch Ratings Ltd (Agencja) potwierdziła, podwyższone w I kwartale bieżącego roku, oceny ratingowe BOŚ S.A. oraz utrzymała perspektywę Banku. Agencja dokonała przeglądu ratingów BOŚ S.A. w ramach szerszej oceny ryzyka, na jakie narażone są polskie banki posiadające zaangażowanie w kredyty hipoteczne w walutach obcych oraz w następstwie orzeczenia wydanego przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w dniu 3 października 2019 roku. Agencja stwierdziła, że ryzyko powstania strat z tytułu kredytów hipotecznych w walutach obcych nie jest obecnie kluczowym czynnikiem oceny ratingowej BOŚ S.A., jednak istnieje niepewność związana z wpływem orzeczenia na rentowność Banku, co będzie uzależnione od ukształtowania się linii orzeczniczej polskich sądów w reakcji na wydane orzeczenie TSUE.

Wpływ wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w sprawie C-260/18 i zmian otoczenia prawnego na portfel kredytów walutowych

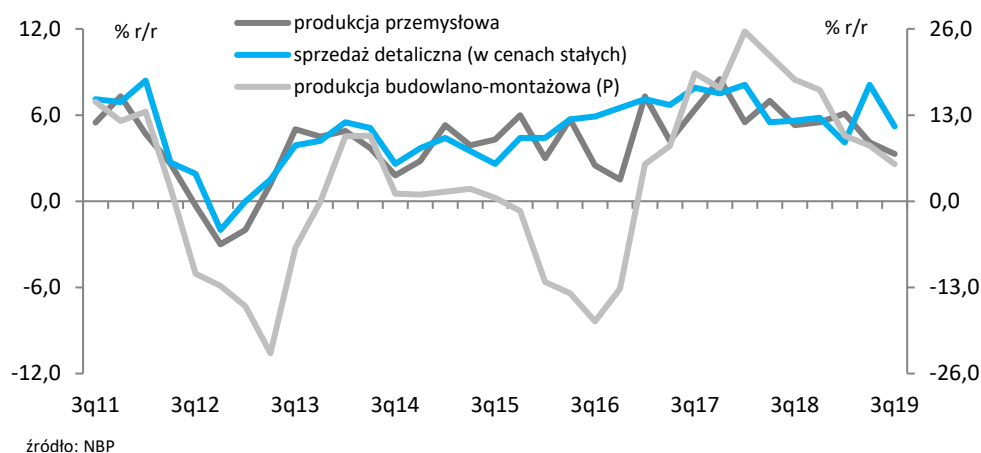
W opinii Banku szeroki zakres zagadnień, które zgodnie z wyrokiem TSUE podlegają ocenie sądów krajowych oraz wątpliwości dotyczące interpretacji samego wyroku TSUE powodują, że aktualnie brak jest możliwości dokonania racjonalnej oceny wpływu tego wyroku na toczące się postępowania. Skala pozwów nie jest znacząca. Na koniec III kwartału 2019 roku było 74 spraw przeciwko Bankowi. Wartość przedmiotu sporu wynosiła 12,8 mln zł. Dotychczas zdecydowana większość wyroków w tego rodzaju sprawach była dla Banku korzystna.

Orzeczenie TSUE w sprawie uprawnienia konsumenta do obniżki kosztu kredytu w przypadku przedterminowej spłaty kwoty należnej na podstawie umowy o kredyt

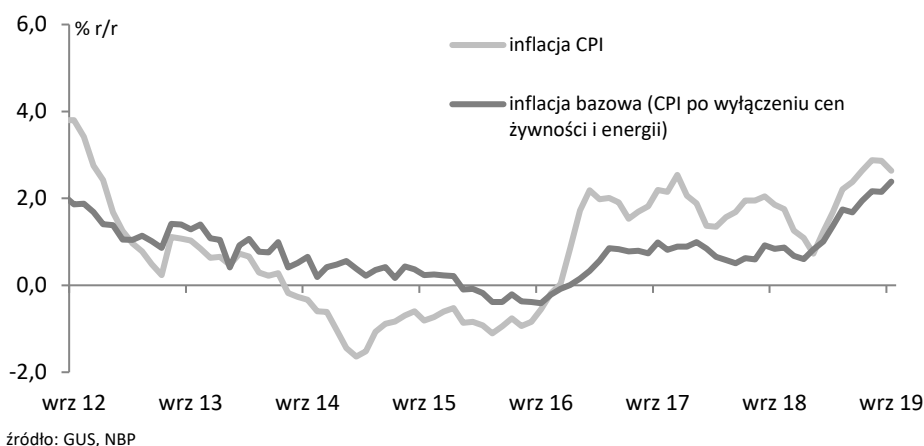
Aktualnie skala roszczeń jest znikoma. Bank jest w trakcie analizy faktycznych skutków wyroku TSUE dla prowadzonej działalności biznesowej i sytuacji finansowej.

1. Sytuacja makroekonomiczna

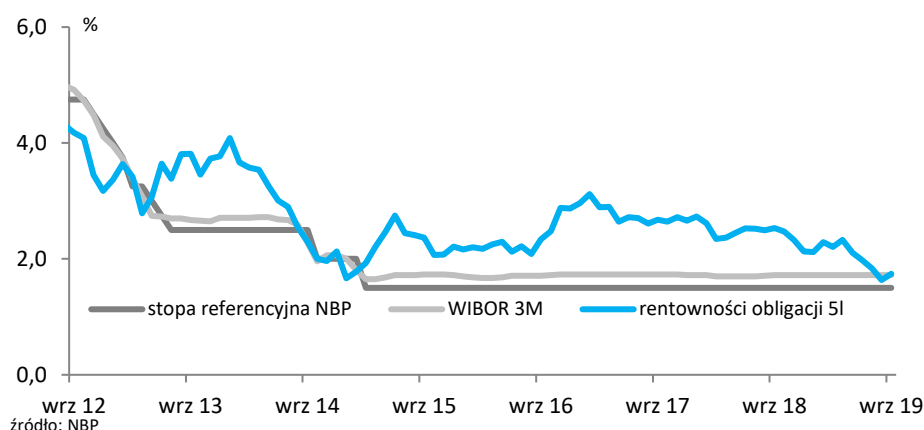
W III kwartale 2019 roku, zgodnie z danymi publikowanymi z miesięczną częstotliwością, postępowało stopniowe osłabienie aktywności gospodarki polskiej. W III kwartale obniżyła się dynamika produkcji przemysłowej (do 3,3% r/r wobec 4,1% r/r w II kw.), produkcji budowlanej (do 5,6% r/r wobec 8,4% r/r) oraz sprzedaży detalicznej (do 5,2% r/r wobec 8,1% r/r kwartał wcześniej). W III kwartale utrzymywała się korzystna sytuacja na rynku pracy, choć kontynuowany był trend stopniowego obniżenia dynamiki zatrudnienia oraz wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw. W III kwartale zatrudnienie rosło w okolicach 2,6% r/r, zaś wynagrodzenia (w ujęciu realnym) średnio o ok. 4,0% r/r. We wrześniu stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na poziomie 5,1% wobec 5,7% w analogicznym okresie 2018 roku, przy spadku liczby bezrobotnych na koniec III kwartału o 96 tys. wobec analogicznego okresu ub.r.

Po skokowym wzroście inflacji w II kwartale do 2,6% r/r, w trakcie III kwartału inflacja nadal rosła osiągając w sierpniu lokalne maksimum na poziomie 2,9%, by we wrześniu obniżyć się do 2,6% r/r. W III kwartale do dalszego wzrostu inflacji przyczyniał się wzrost cen żywności (głównie warzyw z powodu suszy oraz mięsa z powodu skutków epidemii ASF w Chinach). W III kwartale w kierunku wyższego wskaźnika CPI oddziaływał też systematyczny wzrost inflacji bazowej (CPI po wyłączeniu cen żywności i energii) za sprawą silnego popytu w gospodarce oraz wzrostu cen administrowanych. Obniżenie wskaźnika CPI na koniec III kwartału było efektem ustąpienia części efektów cenowych na rynku żywności (głównie za sprawą taniejących warzyw) oraz spadku dynamiki cen paliw.

W III kwartale 2019 roku Rada Polityki Pieniężnej (RPP) utrzymała stabilne stopy procentowe – stopa referencyjna NBP pozostała na poziomie 1,5%. Pomimo bieżącego i oczekiwanego wzrostu inflacji, utrzymanie osłabionej koniunktury gospodarczej w strefie euro oraz rozluźnienie polityki pieniężnej przez główne banki centralne na świecie, poskutkowało utrzymaniem łagodnej retoryki RPP i podtrzymaniem intencji stabilizacji parametrów polityki monetarnej w kolejnych kwartałach. W tych warunkach oprocentowanie pożyczek na rynku międzybankowym było stabilne – stawka WIBOR 3M przez cały III kwartał kształtowała się na poziomie 1,72%.

W III kwartale miał miejsce okresowy wzrost globalnej awersji do ryzyka w reakcji na kumulację czynników ryzyka dla globalnego wzrostu gospodarczego: zapowiedzi kolejnej podwyżki ceł na towary importowane do USA z Chin oraz wzrostu ryzyka brexitu bez umowy. Jednocześnie publikacje danych makroekonomicznych wskazały na pogłębiające się spowolnienie globalnego wzrostu gospodarczego.

Pod koniec kwartału sytuacja rynkowa zaczęła stabilizować się pod wpływem ograniczenia wcześniejszych czynników ryzyka: – złagodzenia konfliktu handlowego między USA a Chinami oraz zapowiedzi wznowienia w październiku rozmów nt. umowy handlowej, – obniżenia ryzyka chaotycznego brexitu po przegłosowaniu w brytyjskim parlamencie wniosku opozycji obliigującego premiera do wnioskowania o odsunięcie w czasie terminu wyjścia kraju z UE w przypadku braku umowy UE – Wielka Brytania.

W reakcji na pogorszenie aktywności gospodarczej, a przede wszystkim wobec pogorszenia perspektyw koniunktury gospodarczej w warunkach kumulacji czynników ryzyka, w III kwartale większość głównych banków centralnych na świecie poluzowała politykę pieniężną: – FOMC obniżył stopy procentowe o 50 pkt. baz., – EBC obniżył stopę depozytową o 10 pkt. baz. i zapowiedział wznowienie programu skupu aktywów, – chiński bank centralny obniżył stopę rezerw obowiązkowych o 50 pkt. baz. oraz podstawową stopę pożyczkową.

Decyzje banków centralnych były ważnym czynnikiem ograniczającym wzrost awersji do ryzyka. W reakcji na poluzowanie polityki monetarnej rentowności obligacji skarbowych na rynkach bazowych (USA, Niemcy) wyraźnie obniżyły się do lokalnych minimów.

W warunkach wzrostu globalnej awersji do ryzyka na polskim rynku w III kwartale wzrosła zmienność notowań złotego, przy jednoczesnym wyraźnym trendzie deprecjacyjnym złotego. Pod koniec kwartału złotemu ciążyła dodatkowo niepewność dot. wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE (który miał miejsce 3 października) w sprawie interpretacji klauzul abuzywnych w treści umów kredytów indeksowanych do walut obcych.

W efekcie w III kwartale kurs złotego osłabił się w relacji do dolara o 7,1%, kształtując się na koniec września na poziomie 4,00 PLN/USD, wobec franka szwajcarskiego złoty stracił na wartości 5,1% do poziomu 4,03 PLN/CHF, zaś wobec euro osłabił się o 2,9% do poziomu 4,37 PLN/EUR.

W III kwartale br. na krajowym rynku obligacji skarbowych dominował trend spadkowy rentowności obligacji skarbowych, w szczególności o dłuższych terminach zapadalności. Rentowności polskich obligacji obniżały się w ślad za notowaniami obligacji na rynkach bazowych. W skali kwartału rentowności obligacji 5-letnich spadły o 20 pkt. baz. poniżej 1,80% na koniec września, zaś obligacji 10-letnich – o blisko 40 pkt. baz., poniżej 2,0% na koniec III kwartału.

2. Wyniki finansowe Grupy

2.1. Rachunek wyników Grupy

	tys. zł	Zmiana %				
		III kw. 2019	III kw. 2018	I-III kw. 2019	I-III kw. 2018	III kw. 19 / III kw. 18
Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze	157 993	159 666	471 972	474 745	- 1,0	- 0,6
Koszty z tytułu odsetek i o podobnym charakterze	- 52 732	- 59 738	- 157 105	- 192 305	- 11,7	- 18,3
Wynik z tytułu odsetek	105 261	99 928	314 867	282 440	5,3	11,5
Przychody z tytułu opłat i prowizji	30 333	31 425	100 922	101 624	- 3,5	- 0,7
Koszty z tytułu opłat i prowizji	- 7 630	- 10 065	- 25 986	- 27 993	- 24,2	- 7,2
Wynik z tytułu opłat i prowizji	22 703	21 360	74 936	73 631	6,3	1,8
Przychody z tytułu dywidend	911	194	6 442	6 040	369,6	6,7
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez wynik finansowy (w tym należności od klientów)	9 952	15 343	28 840	59 331	- 35,1	- 51,4
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych	- 9	523	582	2 167	- 101,7	- 73,1
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	- 325	588	- 189	1 421	- 155,3	- 113,3
Wynik z pozycji wymiany	9 419	1 559	17 281	16 045	504,2	7,7
Pozostałe przychody operacyjne	3 301	6 950	15 131	14 700	- 52,5	2,9
Pozostałe koszty operacyjne	- 3 399	- 1 254	- 13 004	- 13 292	171,1	- 2,2
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości	- 40 079	- 20 955	- 79 144	- 87 373	91,3	- 9,4
Ogólne koszty administracyjne	- 81 572	- 86 202	- 276 605	- 273 095	- 5,4	1,3
Zysk brutto	26 163	38 034	89 137	82 015	- 31,2	8,7
Obciążenia podatkowe	- 2 664	- 13 549	- 21 519	- 23 351	- 80,3	- 7,8
ZYSK NETTO	23 499	24 485	67 618	58 664	- 4,0	15,3

Grupa BOŚ S.A. wypracowała w trzech kwartałach 2019 roku zysk netto w wysokości 67,6 mln zł, wobec 58,7 mln zł w analogicznym okresie ubiegłego roku. Wynik w okresie od stycznia do września 2019 roku był wyższy o 9,0 mln zł, tj. o 15,3% niż w porównywalnym okresie 2018 roku.

W trzech kwartałach 2019 roku Grupa BOŚ S.A. wypracowała wynik z tytułu odsetek na poziomie 314,9 mln zł. Wynik był wyższy o 32,4 mln zł tj. o 11,5% niż w analogicznym okresie 2018 roku.

Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze zmniejszyły się o 2,8 mln zł, tj. o 0,6%, w trzech kwartałach 2019 roku w porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku. Przychody odsetkowe z portfela kredytowego klientów indywidualnych zmniejszyły się o 6,6 mln zł, tj. o 6,5%, przy wzroście przychodów odsetkowych od klientów instytucjonalnych o 9,4 mln zł, tj. o 3,5%.

Zmniejszenie przychodów odsetkowych nastąpiło głównie na skutek spadku przychodów z tytułu odsetek od dłużnych papierów wartościowych. Natomiast przychody z tytułu odsetek

od należności wzrosły, pomimo spadku średniego stanu wolumenu kredytów o 0,3 mld zł, na skutek wyższego oprocentowania kredytów.

	tys. zł	I-III kw. 2019	I-III kw. 2018	Zmiana %
Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze od:	471 972	474 745		- 0,6
Należności od banków i Banku Centralnego	2 946	2 558		15,2
Należności od klientów instytucjonalnych	275 422	266 005		3,5
Należności od klientów indywidualnych	93 973	100 536		- 6,5
Inwestycyjnych dłużnych papierów wartościowych nieprzeznaczonych do obrotu	98 949	105 188		- 5,9
Instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	682	458		48,9
Koszty z tytułu odsetek i o podobnym charakterze od:	157 105	192 305		- 18,3
Rachunków bankowych i depozytów od banków	749	1 078		- 30,5
Rachunków bankowych i depozytów klientów instytucjonalnych	35 329	42 685		- 17,2
Rachunków bankowych i depozytów klientów indywidualnych	96 152	106 833		- 10,0
Kredytów i pożyczek od banków	-	239		- 100,0
Kredytów i pożyczek od klientów	670	848		x
Środków funduszy z przeznaczeniem na kredyty (JESSICA)	193	294		- 34,4
Instrumentów finansowych - dłużne papiery własnej emisji	14 192	33 107		- 57,1
Transakcji zabezpieczających	6 824	7 221		- 5,5
Zobowiązania leasingowe MSSF 16	2 886	-		x
Pozostałe	110	-		x
WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK	314 867	282 440		11,5

Przeciętna podstawowa stopa oprocentowania kredytów udzielonych przez Bank wzrosła w okresie trzech kwartałów 2019 roku (bez impairmentowej korekty odsetek) wyniosła 4,45% wobec 4,24% w analogicznym okresie 2018 roku, przy czym:

- w złotych wyniosła 5,02%, wobec 4,76% w trzech kwartałach 2018 roku,
- w walutach obcych wyniosła 2,52%, wobec 2,33% w trzech kwartałach 2018 roku.

Koszty z tytułu odsetek zmniejszyły się o 35,2 mln zł, tj. o 18,3% wobec analogicznego okresu 2018 roku. Największy wpływ na ich obniżenie miały niższe koszty instrumentów finansowych – dłużnych papierów własnej emisji o 18,9 mln zł, tj. o 57,1%. Koszty rachunków bankowych i depozytów klientów indywidualnych zmniejszyły się o 10,7 mln zł, tj. o 10,0%. Koszty rachunków bankowych i depozytów klientów instytucjonalnych spadły o 7,4 mln zł, tj. o 17,2%.

Spadek kosztów odsetkowych wystąpił zarówno na skutek spadku średniego salda zobowiązań wobec klientów (o 0,3 mld zł, tj. o 4,4%) jak i obniżenia oprocentowania.

Przeciętna podstawowa stopa oprocentowania depozytów pozyskanych przez sieć placówek Banku w okresie trzech kwartałów 2019 roku:

- w złotych wyniosła 1,39%, wobec 1,51% w trzech kwartałach 2018 roku,
- w walutach obcych wyniosła 0,51%, wobec 0,58% w trzech kwartałach 2018 roku.

Wynik Grupy z tytułu opłat i prowizji wzrósł o 1,3 mln zł, tj. o 1,8% w okresie styczeń-wrzesień 2019 roku w porównaniu do analogicznego okresu 2018 roku na skutek wyższego tempa spadku kosztów niż przychodów prowizyjnych.

	tys. zł	I-III kw. 2019	I-III kw. 2018	Zmiana %
Przychody z tytułu opłat i prowizji		100 922	101 624	- 0,7
Opłaty z tytułu usług maklerskich		45 657	47 416	- 3,7
Opłaty za obsługę rachunków klientów, inne operacje rozliczeniowe w obrocie krajowym i zagranicznym		26 723	30 445	- 12,2
Prowizje od kredytów		24 408	20 208	20,8
Prowizje od gwarancji i akredytyw		3 875	3 201	21,1
Opłaty związane z zarządzaniem portfelem oraz pozostałe opłaty związane z zarządzaniem		258	353	- 26,9
Pozostałe opłaty		1	1	-
Koszty z tytułu opłat i prowizji		25 986	27 993	- 7,2
Opłaty z działalności maklerskiej, w tym:		16 653	16 250	2,5
- z działalności powierniczej		267	275	- 2,9
Opłaty z tytułu kart płatniczych		5 354	6 118	- 12,5
Opłaty od rachunków bieżących		875	1 340	- 34,7
Opłaty z tytułu świadczonych usług przez Euronet		828	817	1,3
Prowizje z tytułu należności od klientów		486	517	- 6,0
Prowizje płacone innym bankom w obrocie gotówkowym		2	289	- 99,3
Pozostałe opłaty		1 788	2 662	- 32,8
WYNIK Z TYTUŁU PROWIZJI		74 936	73 631	1,8

Przychody z tytułu opłat i prowizji obniżyły się o 0,7 mln zł. Spadek przychodów z tytułu opłat za obsługę rachunków klientów, inne operacje rozliczeniowe w obrocie krajowym i zagranicznym o 3,7 mln zł, tj. o 12,2% oraz spadek przychodów z opłat z tytułu usług maklerskich o 1,8 mln zł, tj. 3,7% został prawie w całości zrekompensowany wyższymi prowizjami od kredytów o 4,2 mln zł, tj. 20,8% oraz wyższymi prowizjami od gwarancji i akredytyw o 0,7 mln zł, tj. o 21,1%.

Koszty z tytułu opłat i prowizji zmniejszyły się o 2,0 mln zł, tj. o 7,2% na skutek spadku kosztów pozostałych opłat o 0,9 mln zł, tj. 32,8% opłat z tytułu kart płatniczych o 0,8 mln zł tj. 12,5% oraz opłat od rachunków bieżących o 0,5 mln zł, tj. 34,7% oraz prowizji płaconych innym bankom w obrocie gotówkowym o 0,3 mln zł, tj. 99,3%, przy wzroście opłat z działalności maklerskiej o 0,4 mln zł, tj. o 2,5%.

Na przychody z tytułu dywidend wpływ miała dywidenda ze spółki Kemipol Sp. z o.o. w wysokości 5,4 mln zł. W analogicznym okresie 2018 roku dywidenda wypłacona przez Kemipol Sp. z o.o. wynosiła 5,8 mln zł.

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy wyniósł 28,8 mln zł wobec 59,3 mln zł w trzech kwartałach 2018 roku. W okresie styczeń – wrzesień ubiegłego roku kredyty i pożyczki obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy, zwiększyły tę pozycję o 16,7 mln zł, wyższy też był wynik na pochodnych instrumentach finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez wynik finansowy.

Wynik Grupy na inwestycyjnych papierach wartościowych wyniósł 0,6 mln zł w trzech kwartałach 2019 roku, podczas gdy w analogicznym okresie ubiegłego roku wyniósł 2,2 mln zł. Obniżenie łącznego wyniku na inwestycyjnych papierach wartościowych spowodowane było niższym wynikiem na sprzedaży papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej.

Wynik z pozycji wymiany wyniósł 17,3 mln zł wobec 16,0 mln zł przed rokiem, tj. był wyższy o 7,7% niż w trzech kwartałach 2018 roku, z powodu wyższych dochodów z transakcji klientowskich.

W okresie trzech kwartałów 2019 roku wynik odpisów z tytułu utraty wartości wyniósł - 79,1 mln zł wobec -87,4 mln zł w analogicznym okresie 2018 roku. Wpływ na korzystniejszy wynik odpisów miały niższe odpisy w pionie klientów indywidualnych o 17,4 mln zł, przy wyższych odpisach w pionie klientów instytucjonalnych o 8,8 mln zł.

Ogólne koszty administracyjne Grupy zwiększyły się o 3,5 mln zł, tj. o 1,3% wobec analogicznego okresu ubiegłego roku, głównie na skutek wyższej składki na BFG. Cała ustalona przez BFG roczna składka na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków za 2019 rok w wysokości 29,3 mln zł obciążała wynik I kwartału 2019 roku. W analogicznym okresie ubiegłego roku składka z tego tytułu wyniosła 14,4 mln zł. Łącznie składki na BFG wliczone w ciężar kosztów trzech kwartałów 2019 roku wynoszą 37,4 mln złotych wobec 27,9 mln zł w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Koszty rzeczowe w okresie styczeń - wrzesień 2019 roku w relacji do analogicznego okresu 2018 roku były niższe o 13,8 mln zł, tj. o 16,3%.

	tys. zł	I-III kw. 2019	I-III kw. 2018	Zmiana %
Świadczenia pracownicze		120 201	125 463	- 4,2
Koszty administracyjne, w tym:		114 506	117 885	- 2,9
- koszty rzeczowe		70 756	84 544	- 16,3
- podatki i opłaty		4 036	3 702	9,0
- składka i wpłaty na BFG		37 383	27 942	33,8
- składka i wpłaty na KNF		2 177	1 382	57,5
- składka na pokrycie kosztów działalności Rzecznika Finansowego		86	106	- 18,9
- składka na rzecz Izby Domów Maklerskich		68	68	-
- pozostałe		-	141	x
Amortyzacja, w tym:		41 898	29 747	40,8
- od środków trwałych		9 317	10 609	- 12,2
- od wartości niematerialnych		19 596	19 138	2,4
- prawa do użytkowania MSSF 16		12 985	-	x
OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE		276 605	273 095	1,3

Koszty świadczeń pracowniczych Grupy BOŚ S.A. w trzech kwartałach 2019 roku wyniosły 120,2 mln zł wobec 125,5 mln zł w analogicznym okresie ubiegłego roku. Spadek wynika głównie ze zmniejszenia zatrudnienia w BOŚ S.A. o 11,7% a w całej Grupie o 10,6% wobec stanu na koniec III kwartału 2018 roku.

Zatrudnienie w etatach	30-09-2019	31-12-2018	30-09-2018	Zmiana %	
				30-09-2019/ 30-09-2018	30-09-2019/ 31-12-2018
Zatrudnienie w BOŚ S.A.	1 096	1 209	1 241	-11,7	-9,3
Zatrudnienie w spółkach zależnych	242	260	255	-5,1	-6,8
Zatrudnienie w Grupie BOŚ S.A.	1 338	1 469	1 496	-10,6	-8,9

2.2. Aktywa Grupy

Suma bilansowa Grupy na dzień 30 września 2019 roku wyniosła 18 417,8 mln zł i była wyższa o 0,9% w porównaniu do stanu na 31 grudnia 2018 roku.

2.2.1. Zmiany w strukturze aktywów Grupy

Na dzień 30 września 2019 roku największy udział w aktywach wynoszący 63,5% stanowiły należności od klientów. Ich udział w aktywach od początku roku 2019 roku zmniejszył się o 1,2 p.p. Natomiast zwiększył się o 0,5 p.p. udział należności od innych banków oraz środków w Banku Centralnym.

	tys. zł	30-09-2019	30-06-2019	31-12-2018	Zmiana %	
					30-09-2019/ 30-06-2019	30-09-2019/ 31-12-2019
Kasa, środki w Banku Centralnym	279 497	212 505	186 736		31,5	49,7
Należności od innych banków	287 478	149 707	196 104		92,0	46,6
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	88 728	158 963	87 761		- 44,2	1,1
<i>kapitałowe papiery wartościowe</i>	8 820	21 495	9 131		- 59,0	- 3,4
<i>dłużne papiery wartościowe</i>	2 932	66 806	2 903		- 95,6	1,0
<i>instrumenty pochodne</i>	76 976	70 662	75 727		8,9	1,6
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	-	-		x	x
Inwestycyjne papiery wartościowe:	5 515 126	5 760 744	5 476 293		- 4,3	0,7
<i>kapitałowe papiery wartościowe wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite</i>	85 532	85 026	85 027		0,6	0,6
<i>dłużne papiery wartościowe wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite</i>	4 057 510	4 292 154	4 015 998		- 5,5	1,0
<i>dłużne papiery wartościowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>	1 372 084	1 383 564	1 375 268		- 0,8	- 0,2
Należności od klientów, w tym:	11 702 489	11 649 346	11 809 527		0,5	- 0,9
<i>wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>	11 616 403	11 559 575	11 704 874		0,5	- 0,8
<i>wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	86 086	89 771	104 653		- 4,1	- 17,7
Wartości niematerialne	110 354	113 507	120 050		- 2,8	- 8,1
Rzeczowe aktywa trwałe	67 995	66 593	68 396		2,1	- 0,6
Prawo do użytkowania - leasing	81 606	85 650	-		- 4,7	x
Aktywa z tytułu podatku dochodowego:	109 622	95 706	99 867		14,5	9,8
<i>bieżące</i>	390	727	1 124		- 46,4	- 65,3
<i>odroczone</i>	109 232	94 979	98 743		15,0	10,6
Inne aktywa	174 950	186 216	206 291		- 6,0	- 15,2
AKTYWA RAZEM	18 417 845	18 478 937	18 251 025		- 0,3	0,9

2.2.2. Należności od klientów

Wartość bilansowa należności od klientów Grupy według stanu na koniec III kwartału 2019 roku wyniosła 11 702,5 mln zł i była niższa o 0,9% w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Na koniec III kwartału 2019 roku, w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku, zmniejszył się wolumen należności wycenianych w zamortyzowanym koszcie od klientów indywidualnych o 75,7 mln zł, tj. o 2,0% a wolumen należności od klientów instytucjonalnych o 11,9 mln zł, tj. o 0,1%.

	tys. zł	30-09-2019	30-06-2019	31-12-2018	Zmiana %	
					30-09-2019/ 30-06-2019	30-09-2019/ 31-12-2019
Wycena wg zamortyzowanego kosztu		11 612 260	11 556 118	11 699 841	0,5	-0,7
Należności od klientów indywidualnych		3 631 526	3 587 165	3 707 238	1,2	-2,0
kredyty w rachunku bieżącym		2 369	2 914	494	-18,7	379,6
kredyty gotówkowe		337 406	301 364	275 675	12,0	22,4
kredyty mieszkaniowe		2 989 202	2 964 682	3 070 781	0,8	-2,7
kredyty i pożyczki pozostałe		302 549	318 205	360 288	-4,9	-16,0
Należności od klientów instytucjonalnych		7 980 734	7 968 953	7 992 603	0,1	-0,1
kredyty obrotowe		490 136	458 639	449 806	6,9	9,0
kredyty i pożyczki terminowe		6 991 444	6 999 916	6 773 000	-0,1	3,2
należności faktoringowe		378 131	389 477	402 760	-2,9	-6,1
należności leasingowe		66 368	62 848	55 534	5,6	19,5
skupione wierzytelności		54 655	58 073	68 791	-5,9	-20,5
papiery wartościowe komercyjne		-	-	242 712	x	x
Wycena wg wartości godziwej przez wynik finansowy		86 086	89 771	104 653	-4,1	-17,7
Należności od klientów indywidualnych		2 204	2 448	3 101	-100,0	-100,0
kredyty i pożyczki mieszkaniowe		706	768	904	-8,1	-21,9
kredyty i pożyczki pozostałe		1 498	1 680	2 197	-10,8	-31,8
Należności od klientów instytucjonalnych		83 882	87 323	101 552	-3,9	-17,4
kredyty obrotowe		191	193	181	-1,0	5,5
kredyty i pożyczki terminowe		83 691	87 130	101 371	-3,9	-17,4
Razem		11 698 346	11 645 889	11 804 494	0,5	-0,9
Złożone depozyty zabezpieczające		4 118	3 457	5 023	19,1	-18,0
Pozostałe należności		25	-	10	x	150,0
RAZEM NALEŻNOŚCI OD KLIENTÓW		11 702 489	11 649 346	11 809 527	0,5	-0,9

Najwyższy udział w należnościach ogółem, wynoszący 68,2%, miały należności klientów instytucjonalnych wyceniane wg zamortyzowanego kosztu. Ich udział zwiększył się o 0,5 p.p. wobec stanu na koniec 2018 roku. Należności klientów instytucjonalnych wyniosły 7 980,7 mln zł.

Udział należności klientów indywidualnych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu w należnościach ogółem zmniejszył się o 0,4 p.p. do 31,0%. Kwota kredytów klientów

indywidualnych wycenianych w zamortyzowanym koszcie wyniosła 3 631,5 mln zł na koniec III kwartału 2019 roku wobec 3 707,2 mln zł na koniec 2018 roku.

Główną pozycję stanowią kredyty mieszkaniowe, których wartość bilansowa wyniosła 2 990,0 mln zł na koniec III kwartału 2019 roku, wobec 3 071,7 mln zł na koniec 2018 roku.

Najwyższy udział w portfelu kredytów mieszkaniowych stanowią kredyty w walutach obcych 54,0% (54,8% na koniec 2018 roku). Udział kredytów mieszkaniowych w CHF w całym portfelu kredytowym Grupy BOŚ S.A. (netto) wyniósł 8,1%.

	tys. zł	2019-09-30	2019-06-30	31-12-2018	Zmiana %	
					30-09-2019/ 31-06-2019	30-09-2019/ 31-12-2019
Kredyty i pożyczki wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	2 989 202	2 964 682	3 070 781	0,8	-2,7	
Kredyty mieszkaniowe w PLN	1 373 519	1 371 089	1 388 664	0,2	-1,1	
Kredyty mieszkaniowe w CHF	947 167	926 384	974 202	2,2	-2,8	
Kredyty mieszkaniowe w EUR	625 777	626 663	664 489	-0,1	-5,8	
Kredyty mieszkaniowe w USD	42 739	40 546	43 426	5,4	-1,6	
Kredyty i pożyczki wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy	706	768	904	-8,1	-21,9	
Kredyty mieszkaniowe w PLN	706	768	904	-8,1	-21,9	
KREDYTY MIESZKANIOWE OGÓŁEM	2 989 908	2 965 450	3 071 685	0,8	-2,7	

Nowa sprzedaż – kredyty udzielone w okresie trzech kwartałów 2019 roku w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku.

	tys. zł	I-III kw. 2019	I-III kw. 2018	Zmiana %
Kredyty udzielone klientom instytucjonalnym w okresie trzech kwartałów		3 150 579	1 531 758	105,7
Kredyty udzielone klientom indywidualnym w okresie trzech kwartałów		282 978	191 443	47,8
KREDYTY UDZIELONE KLIENTOM W OKRESIE TRZECH KWARTAŁÓW		3 433 557	1 723 201	99,3

W okresie styczeń-wrzesień 2019 roku Bank udzielił kredytów i pożyczek (nowa sprzedaż) na kwotę 3,4 mld zł, tj. o 99,3% więcej niż w analogicznym okresie 2018 roku (wg wartości kapitału w momencie udzielania kredytu). Sprzedaż klientom instytucjonalnym zwiększyła się o 105,7% a klientom indywidualnym o 47,8%.

Sprzedaż kredytów proekologicznych w trzech kwartałach 2019 roku wyniosła 1 247 mln zł i była o 73,2% wyższa niż w analogicznym okresie roku 2018, głównie dzięki kredytom udzielonym klientom instytucjonalnym.

	tys. zł	I-III kw. 2019	I-III kw. 2018	Zmiana %
Kredyty proekologiczne udzielone klientom instytucjonalnym w okresie trzech kwartałów		1 117 892	645 455	73,2
Kredyty proekologiczne udzielone klientom indywidualnym w okresie trzech kwartałów		129 112	74 320	73,7
KREDYTY PROEKOLOGICZNE UDZIELONE KLIENTOM W OKRESIE TRZECH KWARTAŁÓW		1 247 004	719 775	73,2

2.2.3. Jakość portfela kredytowego

	tys. zł	30-09-2019	%	31-12-2018	%
Należności od klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu					
Należności od klientów bez przesłanki utraty wartości, w tym:		10 688 703	83,9	10 314 827	80,9
– ekspozycje, dla których od momentu początkowego ujęcia nie nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego (Koszyk 1)		8 304 733	65,2	8 291 717	65,1
– ekspozycje, dla których od momentu początkowego ujęcia nastąpił istotny wzrost ryzyka (Koszyk 2), w tym:		2 383 970	18,7	2 023 110	15,9
– farmy wiatrowe		1 363 667	10,7	1 039 500	8,2
Należności od klientów posiadające przesłanki utraty wartości (Koszyk 3), ale niewykazujące utraty wartości ze względu na szacowane przepływy pieniężne, w tym:		411 011	3,2	772 254	6,1
– farmy wiatrowe		243 865	1,9	603 282	4,7
Należności od klientów posiadające przesłanki utraty wartości i wykazujące utratę wartości (Koszyk 3), w tym:		1 645 709	12,9	1 656 193	13,0
– farmy wiatrowe		31 823	0,2	124 874	1,0
Razem należności od klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu (brutto)		12 745 423	100,0	12 743 274	100,0
Odpisy z tytułu utraty wartości na:					
należności od klientów – (Koszyk 1)		- 60 343		- 59 012	
należności od klientów – (Koszyk 2), w tym:		- 144 888		- 107 416	
– farmy wiatrowe		- 52 028		- 36 867	
należności od klientów – (Koszyk 3) niewykazujące utraty wartości, w tym:		- 11 393		- 23 346	
– farmy wiatrowe		- 9 302		- 21 378	
należności od klientów – (Koszyk 3) wykazujące utratę wartości, w tym:		- 916 539		- 853 659	
– farmy wiatrowe		- 10 829		- 31 876	
Razem odpisy z tytułu utraty wartości		- 1 133 163		- 1 043 433	
Razem należności od klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu (netto)		11 612 260	91,1	11 699 841	91,8
Należności od klientów wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy					
Wartość godziwa, w tym:		86 086		104 653	
– farmy wiatrowe		44 709		53 083	
Razem należności od klientów wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy		86 086		104 653	
Złożone depozyty zabezpieczające		4 118		5 023	
Pozostałe należności		25		10	
NALEŻNOSCI OD KLIENTÓW RAZEM		11 702 489		11 809 527	

Na koniec III kwartału 2019 roku stan odpisów aktualizujących wyniósł 1 133,2 mln zł. Udział należności od klientów z utratą wartości w całym portfelu wycenianym wg zamortyzowanego kosztu wyniósł 12,9% na dzień 30 września 2019 roku wobec 13,0% na koniec 2018 roku.

2.3. Kapitał własny i zobowiązania razem Grupy

2.3.1. Zmiany w strukturze kapitału własnego i zobowiązań razem Grupy

	tys. zł	30-09-2019	30-06-2019	31-12-2018	Zmiana %	
					30-09-2019/ 30-06-2019	30-09-2019/ 31-12-2019
Zobowiązania wobec Banku Centralnego oraz innych banków		577 325	551 783	571 784	4,6	1,0
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu		81 130	60 087	54 336	35,0	49,3
Pochodne instrumenty zabezpieczające		18 899	29 386	18 298	- 35,7	3,3
Zobowiązania wobec klientów		14 840 325	14 857 991	14 799 109	- 0,1	0,3
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych		-	46 590	46 590	- 100,0	- 100,0
Zobowiązania podporządkowane		369 264	371 535	370 672	- 0,6	- 0,4
Rezerwy		35 746	32 754	35 773	9,1	- 0,1
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego:		7 690	1 671	4 972	360,2	54,7
<i>bieżące</i>		6 502	1 034	4 497	528,8	44,6
<i>odroczone</i>		1 188	637	475	86,5	150,1
Zobowiązania z tyt. leasingu MSSF 16		84 771	87 662	-	- 3,3	x
Pozostałe zobowiązania		205 824	266 912	211 925	- 22,9	- 2,9
Kapitał własny		2 196 871	2 172 566	2 137 566	1,1	2,8
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA RAZEM		18 417 845	18 478 937	18 251 025	- 0,3	0,9

Na koniec III kwartału 2019 roku najwyższy udział w sumie bilansowej, tj. 80,6% miały zobowiązania wobec klientów. Ich udział zmniejszył się o 0,5 p.p. wobec stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku. Natomiast zwiększył się udział zobowiązań z tytułu leasingu o 0,5 p.p.

2.3.2. Zobowiązania Grupy Kapitałowej

	tys. zł	30-09-2019	30-06-2019	31-12-2018	Zmiana %	
					30-09-2019/ 30-06-2019	30-09-2019/ 31-12-2019
Klienci indywidualni		9 020 216	9 084 820	8 825 702	-0,7	2,2
– rachunki bieżące/rozliczeniowe		3 990 435	3 990 386	3 983 914	0,0	0,2
– lokaty terminowe		5 029 781	5 094 434	4 841 788	-1,3	3,9
Klienci instytucjonalni		4 876 872	4 800 990	4 942 446	1,6	-1,3
– rachunki bieżące/rozliczeniowe		2 720 403	2 783 549	3 081 552	-2,3	-11,7
– lokaty terminowe		2 156 469	2 017 441	1 860 894	6,9	15,9
Pozostali klienci		103 602	139 325	92 448	-25,6	12,1
Kredyty i pożyczki otrzymane od Międzynarodowych Instytucji Finansowych		782 293	778 072	881 593	0,5	-11,3
Środki funduszy z przeznaczeniem na kredyty		57 342	54 784	56 920	4,7	0,7
ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW		14 840 325	14 857 991	14 799 109	-0,1	0,3

Główne źródło finansowania działalności Grupy stanowią zobowiązania wobec klientów, w tym:

- środki depozytowe pozyskiwane przez sieć placówek Banku,
- kredyty i pożyczki otrzymane od międzynarodowych instytucji finansowych,
- środki pozyskane od obcych donatorów na działalność kredytową w formie bezpośrednich linii, dopłat do oprocentowania lub dopłat do kapitału (NFOŚiGW, Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej, JESSICA – Fundusz Rozwoju Obszarów Miejskich).

Zobowiązania Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. wobec klientów według stanu na 30 września 2019 roku wyniosły 14 840,3 mln zł i były wyższe o 0,3% w porównaniu do stanu na koniec 2018 roku.

Zobowiązania wobec klientów indywidualnych wzrosły o 194,5 mln zł tj. o 2,2% wobec stanu na koniec 2018 roku. Zmniejszyły się natomiast zobowiązania wobec klientów instytucjonalnych. Spadek wyniósł 65,6 mln zł, tj. 1,3%.

3. Podstawowe wskaźniki finansowe

	I-III kw. 2019	2018	Zmiana w p.p.
Stopa zwrotu z kapitału (ROE) ¹	3,4	3,2	0,2
Stopa zwrotu z aktywów (ROA) ²	0,4	0,3	0,1
Marża odsetkowa na aktywach ogółem ³	2,3	2,0	0,3
Koszt ryzyka ⁴	-0,9	-0,9	0,0
Koszty/dochody (C/I) ⁵ przy założeniu równomiernego rozłożenia w całym roku kosztów jednorazowej składki BFG	60,5	63,5	-3,0

1) relacja zysku netto z ostatnich czterech kwartałów do średniego stanu kapitałów,

2) relacja zysku netto z ostatnich czterech kwartałów do średniego stanu aktywów,

3) relacja wyniku z tytułu odsetek z ostatnich czterech kwartałów do średniego stanu aktywów,

4) relacja wyniku odpisów z tytułu utraty wartości wraz z wyceną do wartości godziwej dla ostatnich 12 miesięcy do średniego stanu wartości kredytów i pożyczek w tym okresie,

5) relacja sumy ogólnych kosztów administracyjnych i kosztów użytkowania do wyniku z tytułu odsetek, wyniku z tytułu opłat i prowizji, przychodów z tytułu dywidend, wyniku na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek wyników bez wyceny należności, wyniku na inwestycyjnych papierach wartościowych, wyniku na rachunkowości zabezpieczeń, wyniku z pozycji wymiany, oraz wyniku z pozostałych operacji.

Marża odsetkowa na aktywach ogółem, liczona jako relacja wyniku z tytułu odsetek z ostatnich czterech kwartałów do średniego stanu aktywów wyniosła 2,3% wobec poziomu 2,0% za okres 2018 roku, głównie w efekcie poprawy struktury aktywów oraz obniżenia kosztowości pasywów Grupy BOŚ S.A. a także zwiększenia przychodowości kredytów.

Wskaźnik koszty/dochody przy założeniu równomiernego rozłożenia w całym roku kosztów składki BFG na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków wyniósł 60,5% wobec 63,5% w roku 2018.

4. Zarządzanie kapitałem

Grupa zdecydowała, na potrzeby adekwatności kapitałowej, o stosowaniu rozwiązań przejściowych, w trakcie trwania okresu przejściowego, dotyczących złagodzenia wpływu wdrożenia MSSF 9 na fundusze własne w oparciu o Artykuł 1 ust. 9 Rozporządzenia (UE) 2017/2395 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2017 roku (Rozporządzenie) zmieniającego Rozporządzenie (UE) nr 575/2013. Dodatkowo postanowiono niestosować ust. 4 z art. 1 Rozporządzenia (UE) 2017/2395.

Uwzględniając wpływ wdrożenia MSSF 9 zarówno z zastosowaniem rozwiązań przejściowych, jak i bez nich Bank i Grupa spełniają obowiązujące normy kapitałowe na dzień 30 września 2019 roku.

W związku z podjęciem decyzji o zastosowaniu przepisów przejściowych z dniem 1 lutego 2018 roku Grupa dokonuje ujawnień funduszy własnych, współczynników kapitałowych, jak również wskaźnika dźwigni, zarówno z zastosowaniem, jak i bez zastosowania rozwiązań przejściowych wynikających z artykułu 473a Rozporządzenia (UE) nr 575/2013.

Poziom kapitałów, aktywów ważonych ryzykiem, współczynników kapitałowych oraz współczynnika dźwigni w Grupie kształtował się następująco:

	30-09-2019	31-12-2018
Dostępny kapitał		
Kapitał podstawowy Tier I	2 124 569	2 094 575
Kapitał podstawowy Tier I – bez przepisów przejściowych MSSF 9	2 027 392	1 985 965
Kapitał Tier I	2 124 569	2 094 575
Kapitał Tier I – bez przepisów przejściowych MSSF 9	2 027 392	1 985 965
Fundusze własne	2 470 666	2 453 560
Fundusze własne – bez przepisów przejściowych MSSF 9	2 373 488	2 344 951
Aktywa ważone ryzykiem		
Łączna kwota aktywów ważonych ryzykiem	14 619 274	13 671 845
Łączna kwota aktywów ważonych ryzykiem – bez przepisów przejściowych MSSF 9	14 527 564	13 559 014
Współczynniki kapitałowe		
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	14,53	15,32
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I – bez przepisów przejściowych MSSF 9	13,96	14,65
Współczynnik kapitału Tier I	14,53	15,32
Współczynnik kapitału Tier I – bez przepisów przejściowych MSSF 9	13,96	14,65
Łączny współczynnik kapitałowy	16,90	17,95
Łączny współczynnik kapitałowy – bez przepisów przejściowych MSSF 9	16,34	17,29
Współczynnik dźwigni		
Wartość ekspozycji	20 196 588	19 439 206
Współczynnik dźwigni	10,5	10,8
Współczynnik dźwigni – bez przepisów przejściowych MSSF 9	10,1	10,3

Zgodnie z art. 92 Rozporządzenia CRR, Grupa jest zobowiązana utrzymywać łączny współczynnik kapitałowy na poziomie co najmniej 8%. Współczynnik kapitału Tier I i współczynnik kapitału podstawowego Tier I powinny wynosić odpowiednio co najmniej 6% i 4,5%.

Zgodnie z Rozporządzeniem CRR oraz ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, instytucje finansowe mają obowiązek utrzymywania dodatkowych buforów

kapitałowych dla współczynników kapitałowych. Od 1 stycznia 2019 r. bufor zabezpieczający wynosi 2,5 p.p., bufor ryzyka systemowego obowiązuje w wysokości 3 p.p., natomiast bufor antycykliczny wynosi 0 p.p. Bank Ochrony Środowiska S.A. oraz Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie zostały objęte buforami innej instytucji o znaczeniu systemowym.

W dniu 29 listopada 2018 roku Komisja Nadzoru Finansowego zaleciła utrzymywanie przez Grupę funduszy własnych na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego w celu zabezpieczenie ryzyka wynikającego z zabezpieczonych hipoteką walutowych kredytów i pożyczek dla gospodarstw domowych na poziomie 0,50 p.p. ponad wartość łącznego współczynnika kapitałowego, o którym mowa w art. 92 ust. 1 lit. c Rozporządzenia CRR, który powinien składać się z co najmniej 75% z kapitału Tier I (co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 0,37 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału Tier I, o którym mowa w art. 92 ust. 1. lit. b Rozporządzenia CRR) oraz co najmniej w 56% z kapitału podstawowego Tier I (co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 0,28 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału podstawowego Tier I, o którym mowa w art. 92 ust. 1. lit. a Rozporządzenia CRR).

W efekcie, od 1 stycznia 2019 roku, zalecane przez Komisję minimalne wskaźniki kapitałowe wynoszą 11,87% dla współczynnika kapitału Tier I oraz 14,00% dla łącznego współczynnika kapitałowego TCR.

Poziom kapitałów, aktywów ważonych ryzykiem, współczynników kapitałowych oraz współczynnika dźwigni w Banku kształtował się następująco:

	30-09-2019	31-12-2018
Dostępny kapitał		
Kapitał podstawowy Tier I	2 072 166	2 045 922
Kapitał podstawowy Tier I – bez przepisów przejściowych MSSF 9	1 974 989	1 937 313
Kapitał Tier I	2 072 166	2 045 922
Kapitał Tier I – bez przepisów przejściowych MSSF 9	1 974 989	1 937 313
Fundusze własne	2 418 262	2 404 908
Fundusze własne – bez przepisów przejściowych MSSF 9	2 321 085	2 296 298
Aktywa ważne ryzykiem		
Łączna kwota aktywów ważonych ryzykiem	14 039 777	13 341 379
Łączna kwota aktywów ważonych ryzykiem – bez przepisów przejściowych MSSF 9	13 948 693	13 228 648
Współczynniki kapitałowe		
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	14,76	15,34
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I – bez przepisów przejściowych MSSF 9	14,16	14,64
Współczynnik kapitału Tier I	14,76	15,34
Współczynnik kapitału Tier I – bez przepisów przejściowych MSSF 9	14,16	14,64
Łączny współczynnik kapitałowy	17,22	18,03
Łączny współczynnik kapitałowy – bez przepisów przejściowych MSSF 9	16,64	17,36
Współczynnik dźwigni		
Wartość ekspozycji	20 119 489	19 331 438
Współczynnik dźwigni	10,3	10,6
Współczynnik dźwigni – bez przepisów przejściowych MSSF 9	9,9	10,1

W dniu 15 października 2018 r. Komisja Nadzoru Finansowego zaleciła utrzymywanie przez Bank funduszy własnych na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z zabezpieczonych hipoteką walutowych kredytów i pożyczek dla gospodarstw domowych, na poziomie 0,52 p.p. ponad wartość łącznego

współczynnika kapitałowego, o którym mowa w art. 92 ust. 1 lit. c Rozporządzenia CRR, który powinien składać się z co najmniej 75% z kapitału Tier I (co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 0,39 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału Tier I, o którym mowa w art. 92 ust. 1. lit. b Rozporządzenia CRR) oraz co najmniej w 56% z kapitału podstawowego Tier I (co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 0,29 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału podstawowego Tier I, o którym mowa w art. 92 ust. 1. lit. a Rozporządzenia CRR).

W efekcie, od 1 stycznia 2019 roku zalecane przez Komisję minimalne wskaźniki kapitałowe wynoszą 11,89% dla współczynnika kapitału Tier I oraz 14,02% dla łącznego współczynnika kapitałowego TCR.

5. Wybrane dane liczbowe dotyczące działalności Grupy

	tys.	30-09-2019	31-12-2018	Zmiana %
BANK OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.				
Liczba klientów		243,5	247,2	-1,5
Liczba klientów indywidualnych ¹		223,9	226,9	-1,3
Liczba klientów instytucjonalnych ¹		19,6	20,3	-3,4
Liczba klientów korzystających z kanałów elektronicznych		125,2	125,3	-0,1
Liczba rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych ²		246,6	249,8	-1,3
Karty płatnicze i kredytowe razem		88,1	92,3	-4,6
Liczba placówek (w szt.)		53	57	-7,0
DOM MAKLERSKI BOŚ S.A.				
Liczba rachunków inwestycyjnych		103,0	101,1	1,9
w tym liczba rachunków internetowych		99,1	96,7	2,5
Liczba placówek (w szt.)		11	13	-15,4

1) w związku ze zmianą klasyfikacji klientów, dane za 2018 doprowadzono do porównywalności

2) łącznie z rachunkami oszczędnościowymi

W związku z optymalizacją kosztów działania sieci placówek Banku w III kwartale br. zostały zamknięte 3 Oddziały Operacyjne, w Puławach, Jeleniej Górze i Koninie.

Według stanu na dzień 30 września 2019 roku liczba placówek Banku wynosiła 53, w tym:

- 13 Centrów Biznesowych,
- 40 Oddziałów Operacyjnych.

6. Kierunki rozwoju Banku

W dniu 28 listopada 2018 roku Rada Nadzorcza Banku Ochrony Środowiska S.A. zatwierdziła aktualizację Ramowej Strategii Rozwoju BOŚ S.A. na okres 2018–2021. Punktem wyjścia do modyfikacji Strategii były aktualne uwarunkowania rynkowe i makroekonomiczne, a także uwarunkowania wynikające z zaakceptowanego przez Komisję Nadzoru Finansowego zaktualizowanego Programu Postępowania Naprawczego.

Po zatwierdzeniu zaktualizowanej Strategii rozpoczęto prace związane z jej komunikacją oraz operacjonalizacją. Opracowane zostały założenia przedsięwzięć strategicznych do realizacji w ramach zdefiniowanych 10 Programów Strategicznych. Uruchomiono szereg działań strategicznych związanych z ekologiczną misją Banku, część została sfinalizowana w III kwartale, a kolejne przedsięwzięcia są w fazie realizacji.

Wdrażane są kluczowe projekty strategiczne dotyczące m.in. zwiększenia roli elektronicznych kanałów dystrybucji i dostosowania do obecnych wyzwań rynkowych i oczekiwań docelowych segmentów Klientów. Zakończono prace związane z wdrożeniem nowej bankowości internetowej, a także zgodnie z wymogami w dniu 14 września 2019 roku Bank dostosował systemy do wymogów Dyrektywy PSD2. Kontynuowane są prace mające na celu wdrożenie nowej bankowości mobilnej oraz przebudowy strony www.

W III kwartale 2019 roku uruchomiono przedsięwzięcia o charakterze obligatoryjnym i efektywnościowym, m.in. dostosowanie Banku do wymogów ustawy z dnia 12 kwietnia 2019 roku o zmianie ustawy o podatku od towarów niektórych innych ustaw (tzw. „White List”) czy dostosowanie Banku do Wytycznych EBA w sprawie outsourcingu z dnia 25 lutego 2019 roku, jak również opracowanie i wdrożenie narzędzia do wyznaczania wymogów kapitałowych i sprawozdawczości ostrożnościowej na poziomie jednostkowym i skonsolidowanym.

Zintensyfikowane zostały działania mające na celu zbudowanie wiedzy i postaw ekologicznych, wzmacnianie prospołecznego zaangażowania pracowników i ograniczanie negatywnego wpływu Banku na środowisko. Zgodnie z wyznaczonymi kierunkami strategicznymi, Bank przeprowadzał działania związane z ideą klientocentryzmu, w szczególności gromadzenia i wykorzystania głosu Klienta, co przełoży się na wdrożenie pro-klienckiej kultury pracy i narzędzi zapewniających poprawę satysfakcji Klientów.

7. Istotne zdarzenia w III kwartale 2019 roku

■ Wyróżnienia i nagrody

- W lipcowym rankingu kredytów gotówkowych serwis Money.pl uznał EKO Pożyczkę „Letni luz” BOŚ za numer 1 na rynku. Analizie poddane były kredyty gotówkowe w kwocie 30 tys. zł z okresem spłaty przez 60 miesięcy. Serwis analizował przyznanie pożyczki małżeństwu, którego łączne miesięczne zarobki wynoszą 5 273 zł netto przy zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony.
- Ekologiczny kredyt hipoteczny BOŚ został wskazany we wrześniu 2019 roku jako najlepsza oferta w rankingu kredytów dziennika „Rzeczpospolita”. „W ramach kredytów hipotecznych udzielanych w standardowej formule – kredyt bez dodatkowych produktów – zwycięską ofertę ma Bank Ochrony Środowiska” – napisał dziennik Rzeczpospolita w opublikowanym we wrześniu rankingu kredytów hipotecznych. Gazeta sprawdziła, na jakie warunki finansowania mogą liczyć osoby zainteresowane kredytem w wysokości 300 tys. zł, z okresem spłaty 25 lat, które posiadają jedno dziecko, pracują na umowie o pracę i nie mają żadnych zobowiązań finansowych. Tym samym mogą się pochwalić dobrą historią kredytową i brakiem zaległości w spłatach. Spośród dwunastu bankowych ofert najkorzystniejszą okazał się ekologiczny kredyt hipoteczny oferowany przez Bank Ochrony Środowiska.
- BOŚ otrzymał we wrześniu 2019 roku Zielony Laur 2018 Polskiej Izby Gospodarczej „Ekorozwój” za efektywne wspieranie inwestycji proekologicznych. Konkurs „ZIELONY LAUR” jest ogólnokrajowym konkursem Polskiej Izby Gospodarczej „EKOROZWÓJ”. Jego celem jest wyróżnienie firm, samorządów, instytucji naukowych, organizacji i osób o szczególnych osiągnięciach w dziedzinie ekorozwoju, propagowania lub wspierania ochrony środowiska naturalnego oraz tych, których działania przynoszą wyjątkowo wartościowe dla środowiska rezultaty.
- Centrala BOŚ S.A. została wyróżniona Certyfikatem Green Office. Certyfikat stanowi potwierdzenie ekologicznych standardów zarządzania biurem i jest przyznawany przez niezależnych audytorów z międzynarodowej Fundacji dla Edukacji Ekologicznej. Jego wdrożenie przyczynia się do generowania oszczędności poprzez racjonalne gospodarowanie zasobami oraz do podniesienia świadomości ekologicznej pracowników.

■ Potwierdzenie oceny ratingowej i utrzymanie perspektywy Ratingu BOŚ S.A.

W dniu 15 października 2019 roku (raport bieżący nr 14/2019) Agencja ratingowa Fitch Ratings Ltd (Agencja) potwierdziła oceny ratingowe oraz utrzymała perspektywę Banku. Poniżej przedstawiono oceny ratingowe BOŚ S.A.:

- Rating długoterminowy IDR w walucie obcej (Long-term Foreign Currency IDR) został potwierdzony na poziomie 'BB-', perspektywa stabilna,
- Rating krótkoterminowy IDR w walucie obcej (Short-term Foreign Currency IDR) został potwierdzony na poziomie 'B',
- Krajowy rating długoterminowy (National Long-term Rating) został potwierdzony na poziomie 'BBB-(pol)', perspektywa stabilna,
- Krajowy rating krótkoterminowy (National Short-term Rating) został potwierdzony na poziomie 'F3(pol)',
- Rating indywidualny (Viability Rating) został potwierdzony na poziomie 'bb-',
- Rating wsparcia (Support Rating): został utrzymany na poziomie '4',

- Rating wsparcia (Support Rating Floor) został utrzymany na poziomie 'B',
- Krajowy rating długoterminowy dla Programu Emisji Obligacji (long-term senior unsecured bond programme) o wartości do 2 miliardów zł został potwierdzony na poziomie 'BBB-(pol)',
- Krajowy rating krótkoterminowy dla Programu Emisji Obligacji (short-term senior unsecured bond programme) o wartości do 2 miliardów zł został potwierdzony na poziomie 'F3 (pol)',
- Rating dla obligacji podporządkowanych serii R1 w wysokości 83 mln zł został potwierdzony na poziomie 'BB+(pol)'.

Agencja dokonała przeglądu ratingów BOŚ S.A. w ramach szerszej oceny ryzyka, na jakie narażone są polskie banki posiadające zaangażowanie w kredyty hipoteczne w walutach obcych oraz w następstwie orzeczenia wydanego przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w dniu 3 października 2019 roku. Agencja stwierdziła, że ryzyko powstania strat z tytułu kredytów hipotecznych w walutach obcych nie jest obecnie kluczowym czynnikiem oceny ratingowej BOŚ S.A., jednak istnieje niepewność związana z wpływem orzeczenia na rentowność Banku, co będzie uzależnione od ukształtowania się linii orzeczniczej polskich sądów w reakcji na wydane orzeczenie TSUE. Jednocześnie Agencja podkreśliła, że w dalszym ciągu będzie obserwować proces potencjalnych zmian zachodzących w sektorze bankowym i analizować ich ewentualny wpływ na sytuację Banku.

8. Podstawowe produkty, usługi i sfery działalności Grupy

Pion Klientów Instytucjonalnych

BOŚ S.A. posiada szeroką ofertę produktów rozliczeniowych, depozytowych i kredytowych w oparciu o którą, dla każdego klienta, może być budowana indywidualna oferta dostosowana do konkretnych potrzeb. W zakresie oferty rozliczeniowej Bank posiada standardowe rachunki bieżące, pełniące funkcje rozliczeniowe i służące do gromadzenia środków pieniężnych oraz przeprowadzania rozliczeń krajowych i zagranicznych.

Rachunki dla Klientów segmentu korporacji i MSP mogą być prowadzone w walutach: PLN, USD, EUR, GBP, CHF, SEK, HUF, RUB, CZK, NOK oraz DKK. W ramach oferty Bank umożliwia skorzystanie z pakietów usług rozliczeniowych w formule modułowej. Oferowane są trzy warianty Kont Wyjątkowych Biznes dopasowane do poziomu transakcyjności Klienta wzbogacone o moduły: rozliczeniowy oraz FX, dostępne opcjonalnie w zależności od profilu biznesowego Klienta.

Rachunki dla Klientów segmentu mikroprzedsiębiorstw, wspólnot mieszkaniowych i organizacji pozarządowych mogą być prowadzone w walutach: PLN, USD, EUR, GBP, CHF, SEK. W ramach oferty Bank umożliwia skorzystanie z dodatkowych usług rozliczeniowych. Mikroprzedsiębiorstwom oferowane są – Konta Elastyczne, a wspólnotom mieszkaniowym – Konta Wspólnota - uwzględniające sezonowy charakter działalności biznesowej lub dopasowane do poziomu transakcyjności Klienta.

W obszarze produktów rozliczeniowych i bankowości elektronicznej w III kwartale 2019 roku:

- wdrożono proces pozyskiwania i przekazywania do doradców danych klientów

zainteresowanych nawiązaniem współpracy z BOŚ,

- kontynuowano prace dostosowujące Bank do przepisów z dnia 10 maja 2018 roku o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw (zwanej dalej 'Ustawą'), implementującej wymogi Dyrektywy PSD2,
- wdrożono rozwiązanie dostosowujące Bank do przepisów zmienionej ustawy Ordynacja podatkowa w zakresie przekazywania danych Klientów instytucjonalnych, ich rachunków i transakcji do Systemu Teleinformatycznego Izby Rozliczeniowej

W zakresie produktów kredytowych w III kwartale 2019 roku:

- Bank kontynuował działania mające na celu optymalizację i automatyzację procesu kredytowego na różnych jego etapach: pozyskiwanie klienta, ocena wniosku kredytowego, podejmowanie decyzji kredytowej, uruchomienie środków oraz monitorowanie i administrowanie kredytem. Projekt obejmuje między innymi wdrożenie narzędzia wspierającego proces oceny oraz rozwój systemów ratingowych z uwzględnieniem specyfiki produktów proekologicznych,
- Bank uatrakcyjnił warunki produktów kredytowych o charakterze obrotowym dla mikroprzedsiębiorstw. Wprowadzono zmiany mające na celu zwiększenie dostępności oraz atrakcyjności produktu dla jednoosobowej działalności „Kredyt dla Firm”, w szczególności:
  - zwiększono kwotę kredytu do 500 tys. zł,
  - zmodyfikowano katalog zabezpieczeń: dla kwot kredytu powyżej 100 tys. zł zastosowano gwarancję COSME jako formę zabezpieczenia,
  - ograniczono ilość wymaganej dokumentacji,
  - wprowadzono specjalną ofertę promocyjną z obniżonym oprocentowaniem.Jednocześnie wprowadzono modyfikacje procesu udzielania kredytów dla mikroprzedsiębiorstw w celu jego optymalizacji.

W III kwartale br. rozpoczęto prace nad wprowadzeniem uproszczonego procesu kredytowego dla kredytów o charakterze inwestycyjnym – dla tego samego segmentu klientów – „Kredyt na zakupy dla firmy”, który wejdzie do oferty Banku w IV kwartale 2019 roku. Pozwoli na sfinansowanie zakupu określonych środków trwałych wykorzystywanych do prowadzonej działalności gospodarczej ze wsparciem kredytu w wysokości do 500 tys. zł i długim okresem spłaty. Promocyjna oferta cenowa będzie wspierała inwestycje proekologiczne.

W III kwartale 2019 roku Bank zmodyfikował promocyjną ofertę „Wspólnota z premią” polegającą na zastosowaniu promocyjnych cen w przypadku wnioskowania przez klienta o kredyt inwestycyjny lub o kredyt z premią BGK. Modyfikacja dotyczyła wprowadzenia korzystniejszych dla Klienta warunków cenowych oraz wydłużenia okresu obowiązywania oferty promocyjnej.

Jednostki samorządu terytorialnego

Bank współpracuje z jednostkami samorządu terytorialnego. Prowadzi kompleksową obsługę bankową ich budżetów, umożliwiającą efektywne zarządzanie środkami pieniężnymi. Obsługa jednostek samorządu terytorialnego jest prowadzona w trybie Ustawy Prawo zamówień publicznych.

Bank oferuje klientom segmentu finansów publicznych wszystkie standardowe produkty depozytowe i kredytowe pozostające w ofercie. Szczególny zakres oferty BOŚ S.A. stanowią

produkty służące finansowaniu projektów proekologicznych (kredyty preferencyjne i komercyjne), a także kredyty z linii banków zagranicznych przeznaczone na finansowanie przedsięwzięć służących ochronie środowiska i inwestycji infrastrukturalnych, jak również Europejska Oferta, która jest pakietem produktów skierowanych do przedsiębiorców, samorządów i spółek komunalnych.

Pion Klientów Indywidualnych

Pion klientów Indywidualnych Banku obejmuje przede wszystkim ofertę skierowaną do osób fizycznych. Oferta BOŚ S.A. dla Klientów Indywidualnych, najliczniejszej grupy klientów Banku, jest kompleksowa i obejmuje wszystkie podstawowe produkty i usługi dostępne na polskim rynku bankowym (rachunki bankowe, produkty rozliczeniowe, karty płatnicze, usługi i produkty w zakresie lokowania nadwyżek pieniężnych, usługi bankowości elektronicznej i produkty kredytowe) oraz szeroki wybór produktów proekologicznych służących finansowaniu rozwiązań proekologicznych, a także obsługę klientów VIP przez wyspecjalizowanych Doradców.

W III kwartale 2019 roku Bank wdrożył nową bankowość elektroniczną BOŚ Bank24. Nowa platforma internetowa pozwoliła na unowocześnienie procesu obsługi klienta oraz stwarza warunki do dalszego rozwoju poprzez sukcesywne dodawanie kolejnych funkcji. System bankowości internetowej umożliwi korzystanie z nowych narzędzi autoryzacji, zgodnie z wymogami dyrektywy PSD2 dotyczącymi silnego uwierzytelniania. U uruchomienie funkcjonalnej platformy ułatwia klientom współpracę z Bankiem oraz podnosi bezpieczeństwo wykonywanych przez nich operacji finansowych.

W III kwartale 2019 roku została przeprowadzona migracja wszystkich kart płatniczych w Banku do nowego Centrum Rozliczeniowego oraz do nowego Personalizatora (dostawcy kart plastikowych). Cały proces miał na celu zwiększenie możliwości wprowadzenia nowych usług dla Klientów wszystkich segmentów. Została zakończona parametryzacja systemu monitoringu autoryzacji dzięki, której Bank ma możliwość monitorowania w czasie rzeczywistym każdej autoryzacji kartowej. Wdrożenie usługi dodatkowego uwierzytelniania transakcji (3DS) na wszystkich kartach zwiększyło bezpieczeństwo Klientów korzystających z transakcji internetowych.

Trwają prace nad wdrożeniem nowego systemu kartowego co w połączeniu z nowymi dostawcami pozwoli na wprowadzenie nowych funkcjonalności kartowych.

Bank rozwijał ofertę funduszy inwestycyjnych otwartych w celu dywersyfikacji dostępnych dla klienta rozwiązań, dopasowanych do potrzeb inwestycyjnych oraz akceptowalnego dla Klienta profilu ryzyka inwestycyjnego. Klienci Banku mogli korzystać z ponad 300 funduszy inwestycyjnych otwartych. Realizowany był również cel biznesowy Banku w zakresie zwiększenia uproduktowienia klientów oraz wzrostu przychodów ze sprzedaży w segmencie detalicznym.

Zobowiązania wobec klientów indywidualnych

Działania podejmowane przez Bank w III kwartale 2019 roku w zakresie produktów depozytowych dla klientów indywidualnych były nastawione na:

- budowanie trwałych relacji z Klientem poprzez promowanie klientów aktywnie korzystających z ROR jako fundamentu relacji Klient - Bank,
- dbałość o optymalizację kosztowości portfela depozytowego i bieżące dopasowanie

do zmieniającego się otoczenia rynkowego,

- utrzymanie salda depozytów zgodnie z potrzebami płynnościowymi Banku.

Najistotniejszymi produktami depozytowymi dla klientów indywidualnych pod względem budowy salda były:

- rachunki bieżące, w tym konta osobiste z podstawowym EKOkontem bez Kosztów oraz konta oszczędnościowe z EKOkontem Oszczędnościowym w PLN,
- lokaty promocyjne: e-lokata na Plusie, EKOlokata Na Dobry Początek, EKOlokata Zyskowna, EKOlokata Rentowna EKOlokata Plus, EKOlokata na Lata i EKOlokata 5 na 5,
- lokata walutowa: EKOlokata z Frankiem w CHF.

Działalność Banku w obszarze rachunków:

- koncentrowała się na utrzymaniu przejrzystej oferty poprzez pozostawienie w ofercie rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych: EKOkonta bez Kosztów, EKOkonta VIP EKOkonta PRP oraz EKOkonta oszczędnościowego w trzech wariantach dostosowanych do potrzeb Klienta i zachęcających go do aktywnego korzystania z ROR oraz systematycznego odkładania nawet niewielkich kwot na koncie oszczędnościowym. EKOkonto oszczędnościowe dostępne jest w PLN oraz EUR i CHF. W III kwartale 2019 roku Bank kontynuował promocję rachunków dla osób otrzymujących świadczenia z programu Rodzina 500+,
- prowadzono prace zmierzające do dostosowania regulacji do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/518 z dnia 19 marca 2019 roku zmieniające rozporządzenie (WE) nr 924/2009 w odniesieniu do niektórych opłat za płatności transgraniczne w Unii i opłat za przeliczenie waluty

Produkty ubezpieczeniowe

Bank rozwija działalność w zakresie produktów ubezpieczeniowych. W III kwartale 2019 roku oferował swoim Klientom ubezpieczenia przedmiotu kredytowania, ubezpieczenie życia dla kredytobiorców, ubezpieczenie na wypadek utraty pracy oraz pakiety ubezpieczeń do kart płatniczych. BOŚ S.A. pełni rolę agenta towarzystw ubezpieczeniowych.

Produkty kredytowe – Klienci indywidualni

Najistotniejsze produkty kredytowe dla klientów indywidualnych to:

- kredyty proekologiczne,
- pożyczka gotówkowa,
- karty kredytowe,
- ekologiczny kredyt hipoteczny,
- kredyt giełdowy.

Bank wspiera proekologiczne rozwiązania m.in. poprzez udzielanie kredytów hipotecznych na budowę prefabrykowanych domów w konstrukcji szkieletowej. Bank bierze aktywny udział w targach mieszkaniowych odbywających się w różnych miastach Polski, przedstawiając ofertę kredytów hipotecznych.

W sierpniu zostały przedłużone terminy obowiązywania promocji produktów kredytowych finansujących prosumenckie instalacje fotowoltaiczne działające na rzecz gospodarstw domowych: „Energia ze Słońca” i „Pożyczka na Fotowoltaikę”.

Od lipca br. Bank realizuje z PGNiG Obrót Detaliczny strategiczne partnerstwo na rzecz poprawy jakości powietrza w Polsce. W ramach współpracy Bank oferuje Klientom partnera

promocyjne pożyczki „Pełnym Oddechem” przeznaczone m.in. na wymianę systemów grzewczych i realizację projektów termomodernizacyjnych.

W III kwartale 2019 roku w zakresie pożyczek gotówkowych wprowadzono promocję „Jesienna energia” z atrakcyjną ofertą cenową.

Działalność ekologiczna

Bank stale zwiększa udział w sprzedaży kredytów na finansowanie działań proekologicznych. Kwota nowych kredytów proekologicznych w trzech kwartałach 2019 roku wyniosła 1247,0 mln zł i była o 73,2% wyższa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. W zdecydowanej większości nowe kredyty proekologiczne skierowane były do klientów instytucjonalnych.

Struktura segmentowa kredytów proekologicznych (wg wartości kapitału)

	30-09-2019	31-12-2018	Zmiana % 30-09-19 vs. 31-12-18
	tys. zł		
Kredyty proekologiczne udzielone klientom instytucjonalnym	4 110 298	4 238 425	-3,0
Kredyty proekologiczne udzielone klientom indywidualnym	267 392	177 980	50,2
KREDYTY PROEKOLOGICZNE	4 377 689	4 416 405	-0,9

BOŚ S.A. rozwijał działalność na rynku finansowania projektów proekologicznych. Saldo kredytów proekologicznych na dzień 30 września 2019 roku wynosiło 4 377,7 mln zł. Udział w portfelu kredytowym kredytów udzielonych na działania służące ochronie środowiska oraz wspierające zrównoważony rozwój stanowi 34,8% salda kredytów ogółem w Banku.

Rozwój współpracy z Narodowym i Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

W III kwartale 2019 roku współpraca z głównym akcjonariuszem Banku – NFOŚiGW, skupiała się na obsłudze operacyjnej programów priorytetowych wdrożonych w Banku w latach ubiegłych, głównie programu Prosument II oraz na pozyskiwaniu nowych klientów na finansowanie projektów proekologicznych, które ubiegają się lub uzyskały bezpośrednie wsparcie NFOŚiGW w ramach programów pomocowych, unijnych lub krajowych.

W przypadku klientów instytucjonalnych działania skoncentrowano przede wszystkim na przedsiębiorstwach branży ciepłowniczej, których inwestycje finansowane są obecnie przez NFOŚiGW zarówno w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, jak programów krajowych, w tym pilotażowego programu „Ciepłownictwo powiatowe”. Innym, ważnym kierunkiem finansowania są projekty wpisujące się w program NFOŚiGW: „Energia Plus” i planowany do wdrożenia w niedługim czasie program „Samowystarczalność energetyczna”.

W przypadku osób fizycznych Bank czynnie uczestniczy w konsultacjach mających na celu zaangażowanie sektora bankowego we wdrażanie programu NFOŚiGW – „Czyste powietrze”, którego celem jest poprawa jakości życia i zdrowia mieszkańców Polski poprzez likwidację emisji zanieczyszczeń powietrza.

Bank posiada w swojej ofercie Przejrzystą pożyczkę, która na preferencyjnych warunkach pozwala na sfinansowanie kosztów niekwalifikowanych przedsięwzięć realizowanych w ramach ww. programu lub finansowanie pomostowe, do czasu uzyskania przez inwestora dotacji. Przykładem działań w tym zakresie jest umowa podpisana w dniu 22 października 2019 roku przez BOŚ S.A. z Miastem Nowy Sącz, której głównym celem jest wspieranie mieszkańców gminy w wymianie systemów ogrzewania na ekologiczne, termomodernizacji budynków oraz realizacji innych przedsięwzięć komplementarnych z rządowym programem „Czyste powietrze”.

W ramach współpracy z Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska Bank finansował przedsięwzięcia proekologiczne, głównie z zakresu ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami, tj. odnawialne źródła energii termomodernizację budynków i wymianę źródeł ciepła na ekologiczne.

Grupa Kapitałowa BOŚ jest naturalnym partnerem przedsiębiorców rozwijających działalność w obszarze ochrony środowiska. W celu wypracowania produktowych ofert partnerskich, w których Bank dostarczałby finansowania przedsięwzięć proekologicznych, BOŚ S.A. prowadzi negocjacje z wieloma dużymi podmiotami. Główne kierunki zainteresowania Banku dotyczą wymiany źródeł ogrzewania, instalacji OZE (w szczególności PV) oraz wymiany oświetlenia.

Rozwój działalności maklerskiej

W III kwartale 2019 roku warunki dla prowadzenia działalności maklerskiej nadal były niekorzystne. obroty na rynku akcji GPW oraz aktywność krajowych inwestorów utrzymywały się na niskim poziomie. W rezultacie po trzech kwartałach br. obniżyły się obroty zrealizowane na GPW a jednocześnie, na skutek wzrostu udziału w obrotach inwestorów zagranicznych, znacząco umocniła się pozycja rynkowa zdalnych członków giełdy. Utrzymująca się na rekordowo niskim poziomie aktywność inwestycyjna krajowych inwestorów indywidualnych negatywnie wpłynęła na wielkość zrealizowanych obrotów przez Klientów Domu Maklerskiego BOŚ S.A. W okresie od stycznia do września br. w transakcjach sesyjnych realizowanych przez Dom Maklerski BOŚ obroty na rynku akcji obniżyły się o ponad 25%, natomiast na rynku kontraktów terminowych - o blisko 20%.

Udział rynkowy Domu Maklerskiego BOŚ na rynku akcji GPW po III kwartale 2019 roku wyniósł 3,20%. Na rynku kontraktów terminowych Dom Maklerski BOŚ pozostał liderem rynku z udziałem na poziomie 21,07%. Spółka po III kwartale br. była również wiceliderem rynku NewConnect z udziałem na poziomie 16,74%.

W III kwartale 2019 roku Dom Maklerski BOŚ był oferującym przy emisjach dwóch kolejnych polskich funduszy typu ETF, tj. Beta ETF mWig40TR, którego dodatkowo wprowadził w tym okresie na GPW, oraz Beta ETF Wig20short, a także uczestniczył w konsorcjum dystrybucyjnym kolejnej serii obligacji spółki Kruk S.A. W okresie od stycznia do września br. Dom Maklerski BOŚ wprowadził dwóch emitentów na rynek główny GPW (DataWalk SA i XTPL SA) oraz 2 fundusze ETF (Beta ETF Wig20TR oraz Beta ETF mWig40TR), dla których Spółka pełni także rolę animatora. Dom Maklerski BOŚ był również oferującym akcje Carbon Studio S.A., uczestniczył w konsorcjach dystrybucyjnych przy emisjach akcji spółek BoomBit S.A. oraz CI Games S.A., a także przy emisjach obligacji spółek: Echo Investment S.A., Ghelamco Invest Sp. z o.o., PCC Rokita S.A. oraz Kruk S.A.

W I półroczu 2019 roku Dom Maklerski BOŚ rozpoczął współpracę z PKN Orlen w zakresie obsługi programu lojalnościowego przygotowanego przez giełdową spółkę, który skierowany jest do inwestorów indywidualnych. W rezultacie Klienci Domu Maklerskiego BOŚ mogli dołączyć do programu „Orlen w Portfelu”.

Na rynku OTC, zgodnie z decyzją KNF, Dom Maklerski BOŚ wprowadził nowy status Klienta doświadczonego dla klientów detalicznych, który umożliwia inwestorowi m.in. korzystanie z wyższego poziomu dźwigni finansowej dla wybranych instrumentów finansowych.

Sprzedaż wierzytelności

W okresie styczeń –wrzesień 2019 roku Bank sprzedał portfel wierzytelności detalicznych o saldzie 18,7 mln zł oraz korporacyjnych o saldzie 23,0 mln zł (wierzytelności leasingowe). Wpływ sprzedaży portfela wierzytelności detalicznych na wynik Banku wyniósł -1,0 mln zł brutto a wpływ sprzedaży portfela korporacyjnego był neutralny.

9. Sprawozdawczość dotycząca segmentów

Zgodnie z wymogami MSSF 8 segmenty operacyjne zostały określone na podstawie sprawozdań wewnętrznych dotyczących komponentów jednostki gospodarczej podlegających okresowym przeglądom dokonywanym przez członka kierownictwa odpowiedzialnego za podejmowanie decyzji operacyjnych. Opis zasad stosowanych przy przygotowywaniu sprawozdawczości dotyczącej segmentów działalności został opisany w nocie 48 Roczego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku. Wyniki działalności segmentów operacyjnych za analogiczny okres poprzedniego roku zostały doprowadzone do porównywalności. Poniżej przedstawiono skonsolidowane wyniki finansowe Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. za okres dziewięciu miesięcy zakończony dnia 30 września 2019 roku oraz 30 września 2018 roku przypadające na przyjęte segmenty.

Lp.	Sprawozdanie przedstawiające składniki rachunku zysków i strat za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2019	PION INSTYTUCJONALNY	PION INDYWIDUALNY	DZIAŁALNOŚĆ SKARBOWA I INWESTYCYJNA	DZIAŁALNOŚĆ MAKLERSKA	POZOSTAŁE (NIEUŁOKOWANE W SEGMENTACH)	GRUPA BOŚ
I.	Wynik z tytułu odsetek	151 162	67 161	92 443	4 996	-895	314 867
1.	Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze, w tym:	359 989	230 702	-114 576	7 031	13	483 159
	– sprzedaż klientom zewnętrznym	281 943	93 699	95 600	730	0	471 972
	– sprzedaż innym segmentom	78 046	137 003	-210 176	6 301	13	11 187
2.	Koszty z tytułu odsetek i o podobnym charakterze, w tym:	-208 827	-163 541	207 019	-2 035	-908	-168 292
	– sprzedaż klientom zewnętrznym	-35 279	-95 591	-25 377	-856	-2	-157 105
	– sprzedaż innym segmentom	-173 548	-67 950	232 396	-1 179	-906	-11 187
II.	Wynik z tytułu opłat i prowizji	40 856	5 985	1	29 262	-1 168	74 936
III.	Przychody z tytułu dywidend	-	-	6 277	165	-	6 442
IV.	Wynik na instrumentach finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez wynik finansowy	-283	203	6 925	21 995	-	28 840
V.	Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	-	-	-189	-	-	-189
VI.	Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych	-	-	582	-	-	582
VII.	Wynik z pozycji wymiany	7 381	2 514	7 444	-34	-24	17 281
VIII.	Wynik na działalności bankowej	199 116	75 863	113 483	56 384	-2 087	442 759
IX.	Wynik pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	197	-332	-	-920	3 182	2 127
X.	Wynik odpisów z tytułu utraty wartości	-55 727	-22 686	-718	-	-13	-79 144
XI.	Wynik na działalności finansowej	143 586	52 845	112 765	55 464	1 082	365 742
1.	Koszty bezpośrednie	-19 785	-19 480	-	-42 103	-776	-82 144
	Wynik po kosztach bezpośrednich	123 801	33 365	112 765	13 361	306	283 598
2.	Koszty pośrednie i usługi wzajemne	-49 795	-49 730	-9 288	-	-	-108 813
	Wynik po kosztach bezpośrednich i pośrednich	74 006	-16 365	103 477	13 361	306	174 785
3.	Amortyzacja	-15 335	-18 178	-1 603	-5 859	-923	-41 898
4.	Pozostałe koszty (podatki, BFG, KNF)	-22 164	-18 819	-117	-2 410	-240	-43 750
XII.	Wynik finansowy brutto	36 507	-53 362	101 757	5 092	-857	89 137
XIII.	Alokowany wynik ALM	46 337	51 862	-98 200	-	1	0
XIV.	Wynik finansowy brutto po alokacji wyniku ALM	82 844	-1 500	3 557	5 092	-856	89 137
XV.	Obciążenia podatkowe						-21 519
XVI.	Wynik finansowy netto						67 618
	Aktywa segmentu	8 284 582	3 631 840	6 120 358	224 047	157 018	18 417 845
	Zobowiązania segmentu	4 630 042	8 512 450	4 030 798	890 656	353 899	18 417 845
	Nakłady na aktywa trwałe i wartości niematerialne	5 089	5 175	535	3 512	1	14 312

Lp.	Sprawozdanie przedstawiające składniki rachunku zysków i strat za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018	PION INSTYTUCJONALNY	PION INDYWIDUALNY	DZIAŁALNOŚĆ SKARBOWA I INWESTYCYJNA	DZIAŁALNOŚĆ MAKLERSKA	POZOSTAŁE (NIEUŁOKOWANE W SEGMENTACH)	GRUPA BOŚ
I.	Wynik z tytułu odsetek	142 561	80 242	55 798	4 774	-935	282 440
1.	Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze, w tym:	361 888	258 005	-142 042	6 471	10	484 332
	– sprzedaż klientom zewnętrznym	273 119	100 150	100 789	687	-	474 745
	– sprzedaż innym segmentom	88 769	157 855	-242 831	5 784	10	9 587
2.	Koszty z tytułu odsetek i o podobnym charakterze, w tym:	-219 327	-177 763	197 840	-1 697	-945	-201 892
	– sprzedaż klientom zewnętrznym	-42 619	-106 313	-42 748	-625	-	-192 305
	– sprzedaż innym segmentom	-176 708	-71 450	240 588	-1 072	-945	-9 587
II.	Wynik z tytułu opłat i prowizji	38 075	6 155	-797	31 519	-1 321	73 631
III.	Przychody z tytułu dywidend	-	-	5 932	108	-	6 040
IV.	Wynik na instrumentach finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez wynik finansowy	16 654	57	16 352	26 268	-	59 331
V.	Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	-	-	1 421	-	-	1 421
VI.	Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych	14	-	2 153	-	-	2 167
VII.	Wynik z pozycji wymiany	6 139	3 325	6 065	470	46	16 045
VIII.	Wynik na działalności bankowej	203 443	89 779	86 924	63 139	-2 210	441 075
IX.	Wynik pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	723	183	-	1 391	-889	1 408
X.	Wynik odpisów z tytułu utraty wartości	-46 936	-40 119	-318	-	-	-87 373
XI.	Wynik na działalności finansowej	157 230	49 843	86 606	64 530	-3 099	355 110
1.	Koszty bezpośrednie	-24 652	-22 192	-	-47 873	-911	-95 628
	Wynik po kosztach bezpośrednich	132 578	27 651	86 606	16 657	-4 010	259 482
2.	Koszty pośrednie i usługi wzajemne	-48 386	-56 575	-9 418	-	-	-114 379
	Wynik po kosztach bezpośrednich i pośrednich	84 192	-28 924	77 188	16 657	-4 010	145 103
3.	Amortyzacja	-10 393	-12 349	-1 603	-4 519	-883	-29 747
4.	Pozostałe koszty (podatki, BFG, KNF)	-15 873	-14 330	-94	-2 794	-250	-33 341
XII.	Wynik finansowy brutto	57 926	-55 603	75 491	9 344	-5 143	82 015
XIII.	Alokowany wynik ALM	25 184	43 775	-68 959	-	-	-
XIV.	Wynik finansowy brutto po alokacji wyniku ALM	83 110	-11 828	6 532	9 344	-5 143	82 015
XV.	Obciążenia podatkowe						-23 351
XVI.	Wynik finansowy netto						58 664
	Aktywa segmentu	8 364 817	3 774 572	5 880 603	242 417	134 939	18 397 348
	Zobowiązania segmentu	4 581 754	8 346 743	4 351 100	802 528	315 223	18 397 348
	Nakłady na aktywa trwałe i wartości niematerialne	8 218	9 084	957	4 829	-	23 088

10. Czynniki, które będą miały wpływ na wyniki w perspektywie co najmniej kolejnego kwartału

W dniu 29 sierpnia 2019 roku weszła w życie nowelizacja Ustawy OZE, która umożliwi dalszy rozwój inwestycji w tym zakresie: przeprowadzenia w bieżącym roku kolejnych aukcji OZE oraz rozwój energetyki mikroskalowej obejmującej inwestycje przedsiębiorców realizujących instalacje OZE do produkcji energii na potrzeby własne.

W dniu 2 września 2019 roku opublikowane zostały rozporządzenia Ministra Energii z kluczowymi parametrami dotyczącymi nowego mechanizmu wsparcia energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji. Nowe rozwiązania – aukcje oraz systemy taryf gwarantowanych umożliwią dalszy rozwój kogeneracji w Polsce.

Wdrożone rozwiązania będą służyć rozwojowi rynku OZE i kogeneracji, w którym Bank Ochrony Środowiska jest rozpoznawalnym partnerem finansowym.

Ryzyka istotne z punktu widzenia Grupy BOŚ w zakresie finansowania OZE

Identyfikowane przez Grupę BOŚ ryzyka związane z finansowaniem projektów z branży elektrowni wiatrowych, opisane poniżej, są alokowane do stosowanego przez Grupę BOŚ modelu wyceny ekspozycji farm. Grupa BOŚ ocenia ryzyko Klientów z branży energetyki wiatrowej, przyjmując jako przesłanki utraty wartości ekspozycji kredytowych zaistnienie potencjalnego deficytu środków pieniężnych oraz ujemnej wyceny przedsiębiorstwa dla scenariusza potencjalnej restrukturyzacji zadłużenia w modelowanej przez Grupę perspektywie długoterminowej. Wycena projektów przeprowadzana jest w okresach miesięcznym w oparciu o model, pozwalający na symulowanie indywidualnych przepływów pieniężnych dla poszczególnych projektów przy zadanych parametrach wyceny (cyklicznie aktualizowanych), do których należą:

- 1) produktywność poszczególnych projektów,
- 2) ścieżki cenowe dla cen energii elektrycznej i praw majątkowych (zielone certyfikaty) przyjęte przez Grupę w oparciu o analizę wewnętrzną Grupy na podstawie raportów firm zewnętrznych, z którymi Grupa BOŚ współpracuje od 2016 roku (niezależnych ekspertów)
- 3) średni ważony koszt kapitału (WACC),
- 4) scenariusze wyceny określające indywidualnie dla każdego z projektów prawdopodobieństwo wystąpienia regularnej obsługi, restrukturyzacji i windykacji.
- 5) wysokość naliczanego podatku od nieruchomości.

Ryzyko spadku ceny energii i zielonych certyfikatów

Ryzyko obniżenia cen rynkowych energii elektrycznej oraz praw majątkowych zostało zaadresowane w modelu wyceny poszczególnych ekspozycji poprzez zaimplementowanie ścieżek cenowych prognozowanych przez Grupę w perspektywie średnio- i długoterminowej. Ścieżki cenowe wyznaczane są przy zastosowaniu zasady ostrożnej wyceny w oparciu o raporty niezależnych ekspertów. Istotnym elementem jest również fakt, że rynek otworzył się na zawieranie umów PPA (Power Purchase Agreement) gwarantujących ceny co najmniej w perspektywie roku.

Dodatkowym mitygantem sezonowego spadku przychodów realizowanych przez klientów, są środki zgromadzone na rachunkach rezerwowych, wykorzystywane do wsparcia bieżącej

obsługi zadłużenia z tytułu rat kapitałowo – odsetkowych; stosowne zapisy umowne obligują klientów do uzupełniania rachunków w przypadku konieczności wykorzystania rezerwy na spłatę zadłużenia.

Ryzyko sporu prawnego klientów Banku z Energa – Obrót S.A.

Działania Energa – Obrót S.A. podjęte we wrześniu 2017 roku, skutkujące zaprzestaniem realizacji umów CPA (Certificate Purchase Agreement) i skierowaniem do właściwych sądów, powództw przeciwko kontrahentom oraz bankom o stwierdzenie bezwzględnej nieważności zawartych umów, dotyczyły 8 klientów kredytowanych przez Grupę. W dwóch procesach z powództwa Energa Obrót S.A., BOŚ S.A. oraz klienci występowali jako strona pozwana, jednakże po zawarciu pomiędzy Bankiem i klientami umów cesji zwrotnych z umów CPA i wobec tego utratą interesu prawnego, Energa wycofała pozwy wobec Banku. Aktualnie BOŚ S.A. nie występuje bezpośrednio w charakterze współpозwanego w żadnym z toczących się sporów sądowych. W związku z powyższym, Grupa BOŚ nie przewiduje, aby mogły ciążyć na niej dodatkowe koszty wynikające ze sporów prowadzonych przez klientów.

Według stanu na 30 września 2019 roku, w sporach sądowych pozostawało 6 klientów, wobec których łączne zaangażowanie Grupy BOŚ wynosiło 120,9 mln zł, stanowiąc 7,1% całkowitego zaangażowania z tytułu ekspozycji z portfela farm wiatrowych. Grupa BOŚ prowadzi bieżący monitoring statusu toczących się postępowań sądowych; pozostaje również w bieżącym kontakcie z Udziałowcami i Sponsorami projektów. Dotychczasowe rozstrzygnięcia w sprawach z powództwa Energa Obrót S.A. to sześć sporów zakończonych pozytywnie dla klientów Grupy, tj. oddaleniem powództwa Energi Obrót S.A., przy czym pięć – na mocy wyroku sądu powszechnego I-szej instancji, oraz jeden – wyrokiem końcowym Sądu Arbitrażowego.

Obsługa zobowiązań z tytułu udzielonych kredytów przez ww. klientów przebiega terminowo, pomimo występujących przejściowych problemów płynnościowych, związanych z częściowym zaniechaniem sprzedaży zielonych certyfikatów w okresie trwania procesów sądowych oraz koniecznością ponoszenia kosztów obsługi prawnej prowadzonych sporów.

Udział portfela farm wiatrowych w segmencie kredytów instytucjonalnych w wartości brutto w Grupie BOŚ na 30 września 2019 roku wyniósł 18,8% co stanowi 13,1% portfela kredytów.

Portfel farm wiatrowych:

	tys. zł	30-09-2019	31-12- 2018
Należności od klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu			
Należności od klientów bez przesłanki utraty wartości:			
<i>Ekspozycje, dla których od momentu początkowego ujęcia nastąpił istotny wzrost ryzyka (Koszyk 2)</i>		1 363 667	1 039 500
Należności od klientów posiadające przesłanki utraty wartości (Koszyk 3), ale niewykazujące utraty wartości ze względu na szacowane przepływy pieniężne		243 865	603 282
Należności od klientów posiadające przesłanki utraty wartości i wykazujące utratę wartości (Koszyk 3)		31 823	124 874
Razem należności od klientów brutto		1 639 355	1 767 656
Odpisy z tytułu utraty wartości:			
<i>Należności od klientów – Koszyk 2</i>		- 52 028	-36 867
<i>Należności od klientów – Koszyk 3 niewykazujący utraty wartości</i>		- 9 302	-21 378
<i>Należności od klientów – Koszyk 3 wykazujący utratę wartości</i>		- 10 829	-31 876
Razem odpisy z tytułu utraty wartości		- 72 159	-90 121
Razem należności od klientów – wyceniane wg zamortyzowanego kosztu netto		1 567 196	1 677 535
Należności od klientów wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy			
Wartość godziwa		44 709	53 083
Razem należności od klientów wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy		44 709	53 083
NALEŻNOŚCI OD KLIENTÓW RAZEM		1 611 905	1 730 618

■ **wpływ wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w sprawie C-260/18 i zmian otoczenia prawnego na portfel kredytów walutowych**

Przeciwko Bankowi nie toczy się żadne postępowanie w trybie ustawy z dnia 17 grudnia 2009 roku o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym.

Według stanu na dzień 30 września 2019 roku przed sądami zawisto 74 spraw przeciwko Bankowi, dotyczących kredytów i pożyczek denominowanych, głównie do CHF, w których wartość przedmiotu sporu wynosi 12,8 mln zł. Rezerwy na ryzyko prawne związane ze sprawami spornymi zostały utworzone w kwocie 2,8 mln zł.

Zgłaszane w pozwach roszczenia wywodzone z umów kredytów i pożyczek denominowanych generalnie dotyczą stwierdzenia nieważności umowy kredytu/pożyczki alternatywnie orzeczenia częściowej nieważności tego rodzaju umowy w zakresie klauzul waloryzacyjnych.

Bilans dotychczas zakończonych prawomocnie spraw sądowych dotyczących kredytów i pożyczek denominowanych jest dla Banku korzystny.

W zakresie portfela walutowych kredytów hipotecznych, występuje ryzyko związane z orzeczeniami sądów krajowych w sprawach z powództwa kredytobiorców walutowych kredytów hipotecznych przeciwko Bankowi.

W dniu 3 października 2019 roku Europejski Trybunał Sprawiedliwości („TSUE”) wydał w trybie prejudycjalnym wyrok w sprawie C-260/18 Kamil Dziubak, Justyna Dziubak przeciwko Raiffeisen Bank International AG z siedzibą w Wiedniu prowadzącej działalność w Polsce w formie oddziału pod nazwą Raiffeisen Bank International AG Oddział w Polsce, dawniej Raiffeisen Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie, który zawiera wykładnię przepisów dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 roku w sprawie *nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich* w odpowiedzi na pytania prejudycjalne sformułowane przez sąd krajowy po analizie postanowień umowy o kredyt indeksowany do CHF.

Zgodnie z treścią wyroku, TSUE nie odniósł się do kwestii niedozwolonego charakteru klauzul umownych, wskazując, że badanie występowania wszystkich przesłanek abuzywności oraz ocena postanowień umownych w każdej indywidualnej sprawie odrębnie należy do sądów krajowych.

TSUE dokonując wykładni dyrektywy skoncentrował się na zagadnieniach związanych ze skutkami, jakie może spowodować stwierdzenie przez sąd krajowy rozstrzygający sprawę istnienia w umowie kredytu postanowień niedozwolonych. TSUE nie zdecydował jednoznacznie w sprawie konsekwencji uznania za abuzywną klauzuli dotyczącej kursu walutowego przez sąd krajowy, wskazując zarówno na możliwość upadku umowy jak i na możliwość dalszego jej wykonywania.

Sąd krajowy uwzględniając wolę kredytobiorcy oraz skutki nieważności umowy wobec kredytobiorcy będzie dokonywał oceny czy umowa zawierająca postanowienie uznane za niedozwolone może być nadal wykonywana czy też należy stwierdzić jej nieważność.

TSUE dopuścił zastosowanie normy dyspozytywnej (w ocenie Banku art. 358 kodeksu cywilnego wskazujący średni kursu NBP), jeśli uznanie umowy za nieważną miałoby niekorzystny skutek dla kredytobiorcy.

Zgodnie z obowiązującymi regułami sądy krajowe uwzględniają wskazania interpretacyjne TSUE przy rozstrzyganiu spraw.

Szeroki zakres zagadnień, które zgodnie z wyrokiem TSUE podlegają ocenie sądów krajowych oraz wątpliwości dotyczące interpretacji samego wyroku TSUE powodują, że aktualnie brak jest możliwości dokonania racjonalnej oceny wpływu tego wyroku na toczące się postępowania.

Na dzień publikacji niniejszego raportu jeszcze nie jest możliwe oszacowanie potencjalnego wpływu na rynek skutków prawnych związanych z wyrokiem TSUE, ponieważ wyrok został ogłoszony 3 października 2019r. i po jego publikacji w sądach krajowych nie zapadły jeszcze wyroki, które mogłyby wskazywać kierunek rozstrzygnięć w przyszłości. Aktualnie nie można stwierdzić, że ukształtowała się linia orzecznicza pozwalająca na dokonanie miarodajnych szacunków ryzyka prawnego związanego z kredytami waloryzowanymi kursem waluty obcej.

Oceniając ryzyko prawne związane z kredytami waloryzowanymi kursem waluty obcej należy uwzględnić, że ten wyrok TSUE oraz orzeczenia polskich sądów w podobnych sprawach mogą wpłynąć w przyszłości na wzrost liczby postępowań sądowych.

Dotychczas zdecydowana większość wyroków w tego rodzaju sprawach była dla Banku korzystna. Nie można jednak pominąć ryzyka, że korzystna dotąd dla Banku (oraz generalnie dla banków) linia orzecznicza może ulec zmianie, skutkiem czego rozstrzygnięcia

w postępowaniach sądowych mogą być dla Banku niekorzystne. Zmaterializowanie się tego ryzyka może mieć negatywny wpływ na wyniki BOŚ SA oraz innych banków posiadających portfele kredytów hipotecznych w walutach obcych.

- **ryzyko negatywnego wpływu na wyniki Banku orzeczenia TSUE w sprawie uprawnienia konsumenta do obniżki kosztu kredytu w przypadku przedterminowej spłaty kwoty należnej na podstawie umowy o kredyt**

Przeciwko Bankowi nie toczy się żadne postępowanie w trybie ustawy z dnia 17 grudnia 2009 roku o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym.

Według stanu na dzień 30 września 2019 roku przed sądami zawisły 2 sprawy przeciwko Bankowi, dotyczące zwrotu części kosztów kredytów konsumenckich w związku z ich przedterminową spłatą, w których wartość przedmiotu sporu wynosi 4,9 tys. zł.

Zgłoszone roszczenia dotyczyły zwrotu części kosztów kredytu w związku z jego przedterminową spłatą. Rezerwy na ryzyko prawne związane z tego rodzaju sprawami spornymi zostały utworzone w kwocie 100% należności spornych, na podstawie oceny ryzyka prawnego w odniesieniu do konkretnej sprawy. Bilans zakończonych spraw sądowych obejmujących roszczenia z tytułu zwrotu części kosztów kredytu jest dla Banku korzystny.

W dniu 11 września 2019 roku TSUE wydał w trybie prejudycjalnym wyrok w sprawie C – 383/18 Lexitor przeciwko SKOK Stefczyka, Santander Consumer Bank i mBank, który zawiera wykładnię przepisów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 roku w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG.

W odpowiedzi na pytanie prejudycjalne sformułowane przez sąd krajowy TSUE orzekł, że prawo konsumenta do obniżenia całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie nałożone na konsumenta koszty.

Bank szacuje, że wyrok ten w przyszłych kwartałach może spowodować wzrost roszczeń konsumentów o zwrot części kosztów z tytułu wcześniejszych spłat kredytów oraz związany z tym wzrost liczby postępowań sądowych.

Jednakże aktualnie ich skala jest znikoma. Bank jest w trakcie analizy faktycznych skutków wyroku TSUE dla prowadzonej działalności biznesowej i sytuacji finansowej.

- **ryzyko istotnego osłabienia kursu złotego wobec CHF i EUR**

Zdarzenie takie spowodowałoby wzrost wolumenu kredytów walutowych, co oznacza wzrost wymogu kapitałowego z tytułu tych kredytów. W przypadku trwałej znaczącej deprecjacji PLN względem walut obcych, zwłaszcza CHF, należałoby się liczyć z pogorszeniem jakości portfela walutowych kredytów hipotecznych;

- **ryzyko wzrostu zmienności na globalnym rynku finansowym oraz obniżenie ratingu zarówno krajowego, jak i Banku**

Skutki dla Banku mogą obejmować m.in. zwiększony koszt finansowania zewnętrznego, jak również utrudnienia w dostępie do finansowania zagranicznego oraz realizacji transakcji z zakresu zarządzania ryzykiem walutowym i stopy procentowej;

- **ryzyko utrzymywania się stóp procentowych na niskim poziomie lub kolejne obniżki stóp procentowych zarówno w PLN jak i walutach obcych**

Ewentualne dalsze obniżki stóp procentowych doprowadziłyby do zawężenia realizowanej marży odsetkowej netto i spadku wyniku odsetkowego z uwagi m.in. na ograniczenia ustawowe wysokości odsetek, brak możliwości dalszego obniżenia oprocentowania rachunków bieżących czy też klauzule umowne.

11. Opis czynników i zdarzeń nietypowych mających wpływ na wyniki finansowe

W III kwartale 2019 roku w BOŚ S.A. nie wystąpiły inne istotne zdarzenia dla oceny jego sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej, wyniku finansowego i ich zmian oraz dla oceny możliwości realizacji zobowiązań.

12. Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości realizacji publikowanych prognoz

Grupa BOŚ S.A. nie publikowała prognoz wyników finansowych w okresie III kwartału 2019 roku.

13. Sezonowość lub cykliczność działalności

W działalności Banku nie występują istotne zjawiska podlegające wahaniom sezonowym lub mające charakter cykliczny. Na wyniki Domu Maklerskiego BOŚ S.A. ma wpływ koniunktura na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

14. Emisje, wykup i spłata dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

W okresie III kwartału 2019 roku Bank nie przeprowadzał emisji kapitałowych papierów wartościowych.

W dniu 12 sierpnia 2019 roku Bank dokonał wykupu 46 000 sztuk obligacji zwykłych serii U w łącznej kwocie 46 mln zł powiększonej o należną kwotę odsetek. Wykupione obligacje z chwilą dokonania wykupu zostały umorzone.

15. Informacje o dywidendzie

W okresie III kwartału 2019 roku Bank nie wypłacał ani nie zadeklarował wypłaty dywidendy.

16. Transakcje podmiotów powiązanych

W okresie od 1 lipca 2019 roku do 30 września 2019 roku Bank jak i jednostki od niego zależne nie dokonywały z podmiotami powiązanymi jednej lub wielu transakcji, które jednostkowo lub łącznie byłyby istotne i zawarte na warunkach innych niż rynkowe.

17. Informacje o poręczeniach kredytu lub pożyczki lub udzieleniu gwarancji, jeżeli łączna wartość istniejących poręczeń lub gwarancji stanowi równowartość co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta

W okresie III kwartału 2019 roku Bank nie udzielił poręczeń kredytu, pożyczki lub gwarancji, których łączna wartość stanowi równowartość co najmniej 10% kapitałów własnych.

18. Informacje o toczących się postępowaniach

Na dzień 30 września 2019 roku Bank Ochrony Środowiska S.A. występował:

- jako powód w 551 sprawach na łączną kwotę: 86,5 mln zł,
- jako pozwany w 118 sprawach na łączną kwotę: 42,2 mln zł.

Na dzień 30 września 2019 roku Bank nie prowadził sprawy, której wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych.

19. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu emitenta

Następujący Akcjonariusze posiadali co najmniej 5% ogólnej liczby głosów i udziału w kapitale:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – posiadający 53 951 960 akcji co stanowi 58,05% udziału w kapitale zakładowym oraz w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu,
- Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych – posiadający 8 000 000 akcji, co stanowi 8,61% udziału w kapitale zakładowym oraz w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu,
- Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych – posiadająca 5 148 000 akcji, co stanowi 5,54% udziału w kapitale zakładowym oraz w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu.

Ogólna liczba akcji i głosów na Walnym Zgromadzeniu BOŚ S.A. wynosi 92 947 671. Wszystkie akcje są akcjami zwykłymi na okaziciela o wartości nominalnej 10 zł każda.

20. Zestawienie stanu posiadania akcji Banku przez osoby zarządzające i nadzorujące

Członkowie Zarządu Banku oraz Członkowie Rady Nadzorczej nie posiadają akcji BOŚ S.A.

21. Inne informacje, które zdaniem emitenta są istotne dla oceny jego sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej, wyniku finansowego i ich zmian oraz informacje, które są istotne dla emitenta

W III kwartale 2019 roku w BOŚ S.A. nie wystąpiły inne istotne zdarzenia dla oceny jego sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej, wyniku finansowego i ich zmian oraz dla oceny możliwości realizacji zobowiązań.

22. Skład Rady Nadzorczej Banku

Na dzień 30 września 2019 roku skład Rady Nadzorczej przedstawiał się następująco:

- 1) Wojciech Wardacki – Przewodniczący
- 2) Katarzyna Lewandowska – Wiceprzewodniczący
- 3) Andrzej Matysiak – Sekretarz
- 4) Iwona Duda
- 5) Janina Goss
- 6) Ireneusz Purgacz
- 7) Radosław Rasata
- 8) Piotr Sadownik
- 9) Paweł Sałek
- 10) Emil Ślęzak (czasowo delegowany do składu Zarządu Banku)

W okresie od 1 lipca 2019 roku do dnia 30 września 2019 roku w składzie Rady Nadzorczej nie nastąpiły żadne zmiany.

23. Skład Zarządu Banku

Na dzień 30 września 2019 roku skład Zarządu Banku przedstawiał się następująco:

- 1) Bogusław Białowąs, Prezes Zarządu,
- 2) Arkadiusz Garbarczyk, Wiceprezes – pierwszy zastępca Prezesa Zarządu,
- 3) Emil Ślęzak, Członek Rady Nadzorczej delegowany do czasowego pełnienia obowiązków Członka Zarządu (od 18 czerwca do 18 września 2019 roku i od 20 września do 3 listopada 2019 roku).

W okresie III kwartału 2019 roku w składzie Zarządu nie nastąpiły żadne zmiany, przy czym Rada Nadzorcza na posiedzeniu w dniu 11 września 2019 roku:

- w wyniku przeprowadzonego postępowania kwalifikacyjnego powołała z dniem 4 listopada 2019 roku na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku Pana Jerzego Zania;
- w związku z koniecznością zapewnienia pełnego składu Zarządu zgodnego z przepisami art. 22a Ustawy Prawo bankowe, Rada Nadzorcza delegowała Pana Emila Ślęzaka, Członka Rady Nadzorczej Banku, do pełnienia obowiązków Członka Zarządu Banku – na okres od 20 września 2019 roku do 3 listopada 2019 roku.

ŚRÓDROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ BOŚ S.A.**Śródroczny skonsolidowany rachunek zysków i strat**

Działalność kontynuowana	3 kwartał okres od 01-07-2019 do 30-09-2019	za okres 9 miesięcy zakończony 30-09-2019	3 kwartał okres od 01-07-2018 do 30-09-2018	za okres 9 miesięcy zakończony 30-09-2018
Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze, w tym:	157 993	471 972	159 666	474 745
<i>aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>	131 985	396 071	131 675	388 184
<i>aktywa wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite</i>	25 081	72 961	26 968	82 788
<i>aktywa finansowe wyceniane obowiązkowo wg wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	927	2 940	1 023	3 773
Koszty z tytułu odsetek i o podobnym charakterze, w tym:	- 52 732	- 157 105	- 59 738	- 192 305
<i>zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>	- 50 729	- 150 281	- 57 283	- 185 084
<i>zobowiązania finansowe wyceniane obowiązkowo wg wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	- 2 003	- 6 824	- 2 455	- 7 221
Wynik z tytułu odsetek	105 261	314 867	99 928	282 440
Przychody z tytułu opłat i prowizji	30 333	100 922	31 425	101 624
Koszty z tytułu opłat i prowizji	- 7 630	- 25 986	- 10 065	- 27 993
Wynik z tytułu opłat i prowizji	22 703	74 936	21 360	73 631
Przychody z tytułu dywidend	911	6 442	194	6 040
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez wynik finansowy (w tym należności od klientów)	9 952	28 840	15 343	59 331
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych	- 9	582	523	2 167
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	- 325	- 189	588	1 421
Wynik z pozycji wymiany	9 419	17 281	1 559	16 045
Pozostałe przychody operacyjne	3 301	15 131	6 950	14 700
Pozostałe koszty operacyjne	- 3 399	- 13 004	- 1 254	- 13 292
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości	- 40 079	- 79 144	- 20 955	- 87 373
Ogólne koszty administracyjne	- 81 572	- 276 605	- 86 202	- 273 095
Zysk brutto	26 163	89 137	38 034	82 015
Obciążenia podatkowe	- 2 664	- 21 519	- 13 549	- 23 351
Zysk netto	23 499	67 618	24 485	58 664
z tego przypadający na:				
<i>udziałowców jednostki dominującej</i>		67 618		58 664
<i>udziałowców niesprawujących kontroli</i>		-		-
Zysk na akcję przypadający udziałowcom jednostki dominującej w trakcie okresu (w zł)				
<i>podstawowy</i>		0,73		0,81
<i>rozwodniony</i>		0,73		0,81

Działalność zaniechana w okresie 9 miesięcy zakończonym dnia 30 września 2019 roku oraz w roku 2018 nie wystąpiła.

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Działalność kontynuowana	3 kwartał okres od 01-07-2019 do 30-09-2019	za okres 9 miesięcy zakończony 30-09-2019	3 kwartał okres od 01-07-2018 do 30-09-2018	za okres 9 miesięcy zakończony 30-09-2018
Zysk netto	23 499	67 618	24 485	58 664
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat:	798	- 8 378	- 3 605	- 5 417
Wartość godziwa aktywów finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite brutto	985	- 10 343	- 4 450	- 6 687
Podatek odroczony	- 187	1 965	845	1 270
Pozycje, które nie podlegają przeklasyfikowaniu do rachunku zysków i strat	-	-	-	-
Całkowity dochód ogółem	24 297	59 240	20 880	53 247
Z tego przypadający na:				
<i>udziałowców jednostki dominującej</i>	24 297	59 240	20 880	53 247
<i>udziałowców niesprawujących kontroli</i>	-	-	-	-

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Aktywa	30-09-2019	31-12-2018
Kasa, środki w Banku Centralnym	279 497	186 736
Należności od innych banków	287 478	196 104
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	88 728	87 761
<i>kapitałowe papiery wartościowe</i>	8 820	9 131
<i>dłużne papiery wartościowe</i>	2 932	2 903
<i>instrumenty pochodne</i>	76 976	75 727
Inwestycyjne papiery wartościowe:	5 515 126	5 476 293
<i>kapitałowe papiery wartościowe wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite</i>	85 532	85 027
<i>dłużne papiery wartościowe wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite</i>	4 057 510	4 015 998
<i>dłużne papiery wartościowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>	1 372 084	1 375 268
Należności od klientów, w tym:	11 702 489	11 809 527
<i>wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>	11 616 403	11 704 874
<i>wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	86 086	104 653
Wartości niematerialne	110 354	120 050
Rzeczowe aktywa trwałe	67 995	68 396
Prawo do użytkowania - leasing	81 606	-
Aktywa z tytułu podatku dochodowego:	109 622	99 867
<i>bieżące</i>	390	1 124
<i>odroczone</i>	109 232	98 743
Inne aktywa	174 950	206 291
Aktywa razem	18 417 845	18 251 025

Zobowiązania	30-09-2019	31-12-2018
Zobowiązania wobec Banku Centralnego oraz innych banków	577 325	571 784
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	81 130	54 336
Pochodne instrumenty zabezpieczające	18 899	18 298
Zobowiązania wobec klientów	14 840 325	14 799 109
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	-	46 590
Zobowiązania podporządkowane	369 264	370 672
Rezerwy	35 746	35 773
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego:	7 690	4 972
<i>bieżące</i>	6 502	4 497
<i>odroczone</i>	1 188	475
Zobowiązania z tyt. leasingu MSSF 16	84 771	-
Pozostałe zobowiązania	205 824	211 925
Zobowiązania razem	16 220 974	16 113 459

Kapitały	30-09-2019	31-12-2018
Kapitał własny przypadający na udziałowców jednostki dominującej:		
Kapitał podstawowy:	1 461 036	1 461 036
<i>Kapitał zakładowy</i>	929 477	929 477
<i>Akcje własne</i>	-1 292	-1 292
<i>Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej</i>	532 851	532 851
Kapitał z aktualizacji wyceny	49 012	57 390
Zyski zatrzymane	686 823	619 140
Kapitał własny razem	2 196 871	2 137 566
Kapitał własny i zobowiązania razem	18 417 845	18 251 025

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Kapitał przypadający na akcjonariuszy Banku								
	Kapitał podstawowy			Zyski zatrzymane					
	Kapitał zakładowy	Akcje własne	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostały kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Fundusz ogólnego ryzyka	Niepodzielony wynik finansowy	Razem kapitał własny
Stan na 01-01-2019	929 477	- 1 292	532 851	57 390	624 393	23 605	48 302	- 77 160	2 137 566
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	-	67 618	67 618
Inne dochody całkowite	-	-	-	- 8 378	-	-	-	-	- 8 378
Całkowity dochód ogółem	-	-	-	- 8 378	-	-	-	67 618	59 240
Wynik na sprzedaży zreklasyfikowanych wg MSSF 9 papierów wartościowych	-	-	-	-	-	-	-	65	65
Podział wyniku, w tym:	-	-	-	-	70 010	-	-	- 70 010	-
Przeniesienie wyniku na pozostałe kapitały	-	-	-	-	70 010	-	-	- 70 010	-
Stan na 30-09-2019	929 477	- 1 292	532 851	49 012	694 403	23 605	48 302	- 79 487	2 196 871
Stan na 01-01-2018	628 732	- 1 292	532 851	59 652	594 874	23 605	48 302	- 112 005	1 774 719
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	-	63 728	63 728
Inne dochody całkowite	-	-	-	- 2 262	-	-	-	-	- 2 262
Całkowity dochód ogółem	-	-	-	- 2 262	-	-	-	63 728	61 466
Wynik na sprzedaży zreklasyfikowanych wg MSSF 9 papierów wartościowych	-	-	-	-	-	-	-	2 223	2 223
Emisja akcji serii V	300 745	-	-	-	-	-	-	-	300 745
Koszty emisji akcji	-	-	-	-	-	-	-	- 1 587	- 1 587

Podział wyniku, w tym:	-	-	-	-	29 519	-	-	- 29 519	-
Przeniesienie wyniku na pozostałe kapitały	-	-	-	-	36 482	-	-	- 36 482	-
Pokrycie kosztów emisji akcji serii U	-	-	-	-	- 6 963	-	-	6 963	-
Stan na 31-12-2018	929 477	- 1292	532 851	57 390	624 393	23 605	48 302	- 77 160	2 137 566

Stan na 01-01-2018	628 732	- 1292	532 851	59 652	594 874	23 605	48 302	- 112 005	1 774 719
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	-	58 664	58 664
Inne dochody całkowite	-	-	-	- 5 417	-	-	-	-	- 5 417
Całkowity dochód ogółem	-	-	-	- 5 417	-	-	-	58 664	53 247
Wynik na sprzedaży zreklasyfikowanych wg MSSF 9 papierów wartościowych	-	-	-	-	-	-	-	2 223	2 223
Emisja akcji serii V	300 745	-	-	-	-	-	-	-	300 745
Koszty emisji akcji	-	-	-	-	-	-	-	- 1 545	- 1 545
Podział wyniku, w tym:	-	-	-	-	29 519	-	-	- 29 519	-
Przeniesienie wyniku na pozostałe kapitały	-	-	-	-	36 482	-	-	- 36 482	-
Pokrycie kosztów emisji akcji serii U	-	-	-	-	- 6 963	-	-	6 963	-
Stan na 30-09-2018	929 477	- 1292	532 851	54 235	624 393	23 605	48 302	- 82 182	2 129 389

Udziały niekontrolujące w okresie 9 miesięcy zakończonym dnia 30 września 2019 roku oraz w roku 2018 nie wystąpiły.

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Metoda pośrednia	za okres 9 miesięcy zakończony 30-09-2019	za okres 9 miesięcy zakończony 30-09-2018
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		
Zysk brutto	89 137	82 015
Korekty razem:	43 647	- 312 808
Amortyzacja	41 898	29 747
Odsetki z działalności inwestycyjnej	- 46 066	-
Zysk / Strata na działalności inwestycyjnej	- 109	18
Odsetki z działalności finansowej	16 238	33 092
Dywidendy otrzymane:	- 6 442	- 6 040
<i>od papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu</i>	165	108
<i>od inwestycyjnych papierów wartościowych</i>	6 277	5 932
Zmiana stanu:	59 852	- 358 051
<i>należności od innych banków</i>	- 40 280	- 17 052
<i>papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu</i>	282	4 267
<i>aktywów i zobowiązań z tytułu wyceny pochodnych i zabezpieczających instrumentów finansowych</i>	26 146	73 434
<i>inwestycyjnych papierów wartościowych</i>	- 92 289	- 41 062
<i>należności od klientów</i>	107 038	326 481
<i>prawo do użytkowania - leasing</i>	- 94 591	-
<i>innych aktywów i podatku dochodowego</i>	26 591	126 264
<i>zobowiązań wobec banku Centralnego i innych banków</i>	5 541	57 862
<i>zobowiązań wobec klientów</i>	41 216	- 749 713
<i>rezerw</i>	- 27	9 919
<i>zobowiązań z tytułu leasingu MSSF 16</i>	84 771	-
<i>pozostałych zobowiązań i podatku dochodowego</i>	- 4 546	- 148 451
Zapłacony podatek dochodowy	- 28 166	- 17 614
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	132 784	- 230 793
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		
Wpływy	49 714	3
Zbycie rzeczowych aktywów trwałych	464	3
Odsetki otrzymane od papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	49 250	-
Wydatki	- 14 401	- 23 070
Nabycie wartości niematerialnych	- 9 900	- 18 135
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	- 4 501	- 4 935
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	35 313	- 23 067
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		
Wpływy	-	300 745

Wpływy z emisji akcji i dopłat do kapitału	-	300 745
Wydatki	- 64 236	- 737 734
Wykup obligacji emitowanych przez Grupę BOŚ	- 46 000	- 700 000
Odsetki zapłacone od obligacji emitowanych przez Grupę BOŚ, w tym:	- 18 236	- 36 189
<i>obligacje podporządkowane</i>	- 16 075	- 21 401
Inne wydatki finansowe	-	- 1 545
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	- 64 236	- 436 989
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO, RAZEM	103 861	- 690 849
BILANSOWA ZMIANA STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH I EKWIWALENTÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	103 861	- 690 849
ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA POCZĄTEK OKRESU	1 733 481	2 530 339
ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA KONIEC OKRESU	1 837 342	1 839 490
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania	196 853	210 089

ŚRÓDROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE BOŚ S.A.

Śródroczny rachunek zysków i strat Banku

Działalność kontynuowana	3 kwartał okres od 01-07-2019 do 30-09-2019	za okres 9 miesięcy zakończony 30-09-2019	3 kwartał okres od 01-07-2018 do 30-09-2018	za okres 9 miesięcy zakończony 30-09-2018
Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze, w tym:	158 696	472 853	159 411	473 875
<i>aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>	132 723	397 055	131 458	387 447
<i>aktywa wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite</i>	25 081	72 961	26 968	82 788
<i>aktywa finansowe wyceniane obowiązkowo wg wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	892	2 837	985	3 640
Koszty z tytułu odsetek i o podobnym charakterze, w tym:	- 54 852	- 162 639	- 61 433	- 197 736
<i>zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>	- 52 849	- 155 815	- 58 978	- 190 515
<i>zobowiązania finansowe wyceniane obowiązkowo wg wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	- 2 003	- 6 824	- 2 455	- 7 221
Wynik z tytułu odsetek	103 844	310 214	97 978	276 139
Przychody z tytułu opłat i prowizji	17 186	56 538	18 850	56 215
Koszty z tytułu opłat i prowizji	- 2 972	- 9 440	- 4 711	- 11 742
Wynik z tytułu opłat i prowizji	14 214	47 098	14 139	44 473
Przychody z tytułu dywidend	830	6 277	136	5 932
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez wynik finansowy (w tym należności od klientów)	3 186	7 366	5 643	33 305
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych	- 9	582	523	2 167
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	- 325	- 189	588	1 421
Wynik z pozycji wymiany	9 242	17 330	1 891	15 528
Pozostałe przychody operacyjne	582	6 697	998	3 034
Pozostałe koszty operacyjne	- 2 324	- 9 822	- 1 169	- 10 460
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości	- 39 309	- 77 762	- 23 075	- 87 839
Ogólne koszty administracyjne	- 63 180	- 220 958	- 65 312	- 211 887
Zysk brutto	26 751	86 833	32 340	71 813
Obciążenia podatkowe	- 5 198	- 22 916	- 7 534	- 18 825
Zysk netto	21 553	63 917	24 806	52 988
Zysk na akcję przypadający udziałowcom jednostki dominującej w trakcie okresu (w zł)				
<i>podstawowy</i>			0,69	0,73
<i>rozwodniony</i>			0,69	0,73

Działalność zaniechana w okresie 9 miesięcy zakończonym dnia 30 września 2019 roku oraz w roku 2018 nie wystąpiła.

Śródroczne sprawozdanie z całkowitych dochodów Banku

Działalność kontynuowana	3 kwartał okres od 01-07-2019 do 30-09-2019	za okres 9 miesięcy zakończony 30-09-2019	3 kwartał okres od 01-07-2018 do 30-09-2018	za okres 9 miesięcy zakończony 30-09-2018
Zysk netto	21 553	63 917	24 806	52 988
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat:				
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat:	798	- 8 378	- 3 605	- 5 418
Wartość godziwa aktywów finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite brutto	985	- 10 343	- 4 450	- 6 688
Podatek odroczoney	- 187	1 965	845	1 270
Pozycje, które nie podlegają przeklasyfikowaniu do rachunku zysków i strat	-	-	-	-
Całkowity dochód ogółem	22 351	55 539	21 201	47 570

Śródroczne sprawozdanie z sytuacji finansowej Banku

Aktywa	30-09-2019	31-12-2018
Kasa, środki w Banku Centralnym	279 489	186 720
Należności od innych banków	269 231	170 494
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	59 033	68 773
<i>instrumenty pochodne</i>	59 033	68 773
Inwestycyjne papiery wartościowe:	5 515 126	5 476 293
<i>kapitałowe papiery wartościowe wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite</i>	85 532	85 027
<i>dłużne papiery wartościowe wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite</i>	4 057 510	4 015 998
<i>dłużne papiery wartościowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>	1 372 084	1 375 268
Należności od klientów, w tym:	11 724 368	11 854 887
<i>wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>	11 638 282	11 750 234
<i>wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	86 086	104 653
Inwestycje w jednostkach zależnych	102 590	77 590
Wartości niematerialne	99 669	110 546
Rzeczowe aktywa trwałe	22 232	24 102
Prawo do użytkowania - leasing	74 824	-
Aktywa z tytułu podatku dochodowego:	99 379	91 934
<i>odroczone</i>	99 379	91 934
Inne aktywa	27 883	20 704
Aktywa razem	18 273 824	18 082 043

Zobowiązania	30-09-2019	31-12-2018
Zobowiązania wobec Banku Centralnego oraz innych banków	577 325	571 784
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	79 216	53 444
Pochodne instrumenty zabezpieczające	18 899	18 298
Zobowiązania wobec klientów	14 845 998	14 809 321
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	-	46 590
Zobowiązania podporządkowane	369 264	370 672
Rezerwy	35 287	35 201
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego:	6 401	4 497
<i>bieżące</i>	6 401	4 497
Zobowiązania z tyt. leasingu MSSF 16	77 765	-
Pozostałe zobowiązania	132 059	96 230
Zobowiązania razem	16 142 214	16 006 037

Kapitały	30-09-2019	31-12-2018
Kapitał własny przypadający na udziałowców jednostki dominującej:		
Kapitał podstawowy:	1 460 364	1 460 364
<i>Kapitał zakładowy</i>	929 477	929 477
<i>Akcje własne</i>	- 1 294	- 1 294
<i>Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej</i>	532 181	532 181
Kapitał z aktualizacji wyceny	49 012	57 390
Zyski zatrzymane	622 234	558 252
Kapitał własny razem	2 131 610	2 076 006
Kapitał własny i zobowiązania razem	18 273 824	18 082 043

Śródroczne sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym Banku

	Kapitał podstawowy				Zyski zatrzymane			
	Kapitał zakładowy	Akcje własne	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostały kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka	Niepodzielony wynik finansowy	Razem kapitał własny
Stan na 01-01-2019	929 477	- 1 294	532 181	57 390	580 519	48 302	- 70 569	2 076 006
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	63 917	63 917
Inne dochody całkowite	-	-	-	- 8 378	-	-	-	- 8 378
Całkowity dochód ogółem	-	-	-	- 8 378	-	-	63 917	55 539
Wynik na sprzedaży zreklasyfikowanych wg MSSF 9 papierów wartościowych	-	-	-	-	-	-	65	65
Podział wyniku, w tym:	-	-	-	-	65 012	-	- 65 012	-
Przeniesienie wyniku na pozostałe kapitały	-	-	-	-	65 012	-	- 65 012	-
Stan na 30-09-2019	929 477	- 1 294	532 181	49 012	645 531	48 302	- 71 599	2 131 610
Stan na 01-01-2018	628 732	- 1 294	532 181	59 653	563 058	48 302	- 117 307	1 713 325
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	65 012	65 012
Inne dochody całkowite	-	-	-	- 2 263	-	-	-	- 2 263
Całkowity dochód ogółem	-	-	-	- 2 263	-	-	65 012	62 749
Wynik na sprzedaży zreklasyfikowanych wg MSSF 9 papierów wartościowych	-	-	-	-	-	-	2 223	2 223
Emisja akcji serii V	300 745	-	-	-	-	-	-	300 745
Koszty emisji akcji	-	-	-	-	-	-	- 3 036	- 3 036
Podział wyniku, w tym:	-	-	-	-	17 461	-	- 17 461	-
Przeniesienie wyniku na pozostałe kapitały	-	-	-	-	24 424	-	- 24 424	-

Pokrycie kosztów emisji akcji serii U	-	-	-	-	- 6 963	-	6 963	-
Stan na 31-12-2018	929 477	- 1 294	532 181	57 390	580 519	48 302	- 70 569	2 076 006
Stan na 01-01-2018	628 732	- 1 294	532 181	59 653	563 058	48 302	- 109 711	1 720 921
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	52 988	52 988
Inne dochody całkowite	-	-	-	- 5 418	-	-	-	- 5 418
Całkowity dochód ogółem	-	-	-	- 5 418	-	-	52 988	47 570
Wynik na sprzedaży zreklasyfikowanych wg MSSF 9 papierów wartościowych	-	-	-	-	-	-	2 223	2 223
Emisja akcji serii V	300 745	-	-	-	-	-	-	300 745
Koszty emisji akcji	-	-	-	-	-	-	- 2 995	- 2 995
Podział wyniku, w tym:	-	-	-	-	17 461	-	- 17 461	-
Przeniesienie wyniku na pozostałe kapitały	-	-	-	-	24 424	-	- 24 424	-
Pokrycie kosztów emisji akcji serii U	-	-	-	-	- 6 963	-	6 963	-
Stan na 30-09-2018	929 477	- 1 294	532 181	54 235	580 519	48 302	- 74 956	2 068 464

Udziały niekontrolujące w okresie 9 miesięcy zakończonym dnia 30 września 2019 roku oraz w roku 2018 nie wystąpiły.

Śródroczne sprawozdanie z przepływów pieniężnych Banku

Metoda pośrednia	za okres 9 miesięcy zakończony 30-09-2019	za okres 9 miesięcy zakończony 30-09-2018
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		
Zysk brutto	86 833	71 813
Korekty razem:	56 990	-305 014
Amortyzacja	34 816	23 888
Odsetki z działalności inwestycyjnej	-46 066	-
Zysk / Strata na działalności inwestycyjnej	-12	18
Odsetki z działalności finansowej	16 238	33 101
Dywidendy otrzymane:	-6 277	- 5 932
<i>od inwestycyjnych papierów wartościowych</i>	6 277	5 932
Zmiana stanu:	78 506	- 345 767
<i>należności od innych banków</i>	-58 431	- 10 388
<i>aktywów i zobowiązań z tytułu wyceny pochodnych i zabezpieczających instrumentów finansowych</i>	36 113	70 627
<i>inwestycyjnych papierów wartościowych</i>	-92 288	- 41 509
<i>należności od klientów</i>	130 519	335 852
<i>prawo do użytkowania - leasing</i>	-86 311	-
<i>innych aktywów i podatku dochodowego</i>	-6 995	10 777
<i>zobowiązań wobec banku Centralnego i innych banków</i>	5 541	57 862
<i>zobowiązań wobec klientów</i>	36 677	- 757 341
<i>rezerw</i>	86	11 470
<i>zobowiązań z tytułu leasingu MSSF 16</i>	77 765	-
<i>pozostałych zobowiązań i podatku dochodowego</i>	35 830	- 23 117
Zapłacony podatek dochodowy	-26 492	- 16 254
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	143 823	-233 201
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		
Wpływy	49 264	3
Zbycie rzeczowych aktywów trwałych	14	3
Odsetki otrzymane od papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	49 250	-
Wydatki	-35 769	-18 241
Nabycie akcji w jednostce zależnej	-25 000	-
Nabycie wartości niematerialnych	-7 186	-16 227
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	-3 583	-2 014
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	13 495	-18 238
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		
Wpływy	-	300 745
Wpływy z emisji akcji i dopłat do kapitału	-	300 745
Wydatki	-64 236	-739 184

Wykup obligacji emitowanych przez Bank	-46 000	-700 000
Odsetki zapłacone od obligacji emitowanych przez Bank, w tym:	-18 236	-36 189
<i>obligacje podporządkowane</i>	-16 075	-21 401
Inne wydatki finansowe	-	-2 995
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-64 236	-438 439
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO, RAZEM	93 082	-689 878
BILANSOWA ZMIANA STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH I EKWIWALENTÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	93 082	-689 878
ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA POCZĄTEK OKRESU	1726 005	2 524 536
ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA KONIEC OKRESU	1 819 087	1 834 658
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania	196 853	210 089

I. Informacje o przyjętych zasadach (polityce) rachunkowości przy sporządzaniu śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Podstawa sporządzenia i oświadczenie o zgodności

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy BOŚ obejmuje:

- 1) śródroczny skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres 9 miesięcy, zakończony dnia 30 września 2019 roku oraz dane porównawcze za okres 9 miesięcy, zakończony dnia 30 września 2018 roku, a także dane za okres 3 miesięcy zakończony dnia 30 września 2019 roku oraz dane porównawcze za okres 3 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku.
- 2) śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2019 roku oraz dane porównawcze za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku, a także dane za okres 3 miesięcy zakończony dnia 30 września 2019 roku oraz dane porównawcze za okres 3 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku.
- 3) śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 30 września 2019 roku oraz dane porównawcze na dzień 31 grudnia 2018 roku,
- 4) śródroczne skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2019 roku, za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku oraz dane porównawcze za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku,
- 5) śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2019 roku oraz dane porównawcze za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku,
- 6) dodatkowe noty objaśniające.

Niniejsze śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest sporządzone w złotych polskich (zł), w zaokrągleniu do tysiąca złotych (tys. zł).

Niniejsze śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) w wersji zatwierdzonej przez Unię Europejską (UE), a w szczególności zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości 34 "Śródroczna sprawozdawczość finansowa", obowiązującymi na dzień sprawozdawczy tj. 30 września 2019 roku, przy zastosowaniu takich

samych zasad rachunkowości dla każdego z okresów z zachowaniem koncepcji kosztu historycznego, za wyjątkiem następujących pozycji wycenianych wg wartości godziwej:

Sposób ujęcia zmian wartości godziwej przez:

Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	wynik finansowy
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające wartość godziwą	wynik finansowy
Należności od klientów, których przepływy pieniężne nie spełniają testu przepływów pieniężnych	wynik finansowy
Inwestycyjne dłużne papiery wartościowe utrzymywane w modelu biznesowym, którego celem jest uzyskanie kontraktowych przepływów pieniężnych lub sprzedaż	inne dochody całkowite
Inwestycyjne kapitałowe papiery wartościowe	inne dochody całkowite

Dom Maklerski BOŚ S.A., BOŚ Leasing – Eko Profit S.A. oraz MS Wind sp. z o.o. sporządzają sprawozdania finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), w wersji zatwierdzonej przez Unię Europejską (UE).

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy oraz śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Banku za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku nie obejmuje wszystkich ujawnień wymaganych w rocznych sprawozdaniach finansowych i należy je czytać razem z rocznymi sprawozdaniami finansowymi Grupy BOŚ i Banku sporządzonymi za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2018 roku.

W niniejszym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zastosowano takie same zasady rachunkowości, jakie zastosowano przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy BOŚ za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku, z wyjątkiem zasad rachunkowości dotyczących umów leasingu. Od dnia 01 stycznia 2019 roku do ujmowania umów leasingu Grupa BOŚ stosuje zasady wynikające z MSSF 16.

Inne standardy i interpretacje oraz zmiany, które zostały po raz pierwszy zastosowane w roku 2019 nie miały istotnego wpływu na niniejsze sprawozdania finansowe Grupy BOŚ i Banku.

Na dzień zatwierdzenia śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Bank oraz spółki wchodzące w skład Grupy BOŚ w okresie co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź ograniczenia dotychczasowej działalności. W związku z tym niniejsze śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Bank oraz spółki Grupy BOŚ w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego.

MSSF 16

MSSF 16 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 13 stycznia 2016 roku i został zatwierdzony przez Unię Europejską 31 października 2017 roku. MSSF 16 ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 01 stycznia 2019 roku lub później.

Identyfikacja umów leasingu zgodnie z MSSF 16 wykorzystuje zasadę sprawowania kontroli. Umowa jest kwalifikowana jako umowa leasingu, jeżeli leasingobiorca kontroluje

przekazywany składnik aktywów w zamian za wynagrodzenie przez określony czas. MSSF 16 wprowadza nowe zasady ujmowania leasingu. Dla leasingobiorcy główną zmianą jest wyeliminowanie klasyfikacji leasingu na leasing operacyjny i leasing finansowy oraz wprowadzenie jednego modelu rachunkowego dla umów leasingu. Leasingodawca kontynuuje klasyfikację umów leasingowych jako leasing operacyjny lub leasing finansowy. Grupa BOŚ jako leasingobiorca ujmuje leasing w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jako składnik aktywów stanowiących prawo do użytkowania i odpowiadające mu zobowiązanie w dniu, w którym przedmiot leasingu jest dostępny do użytkowania. Koszt finansowy jest ujmowany w rachunku zysków i strat przez okres leasingu. Składnik aktywów związany z prawem do użytkowania jest amortyzowany metodą liniową.

Zgodnie z MSSF 16 Grupa BOŚ jako leasingobiorca ujęła na dzień 1 stycznia 2019 roku zobowiązania z tytułu umów leasingu w kwocie 74 174 tys. zł. Umowy te wcześniej zostały zaklasyfikowane jako "leasing operacyjny" zgodnie z zasadami MSR 17. Zobowiązania z tytułu umów leasingu zostały wycenione w wartości bieżącej przyszłych opłat leasingowych, zdyskontowanych przy użyciu krańcowej stopy procentowej Grupy BOŚ na dzień 01 stycznia 2019 roku.

Prawa do użytkowania aktywów na podstawie umów leasingu zostały wycenione w kwocie równej zobowiązaniom z tytułu leasingu, tj. w kwocie 74 174 tys. zł.

Grupa BOŚ i Bank stosuje następujące rozwiązania dopuszczone przez MSSF 16:

- 1) zastosowanie jednej stopy dyskontowej do portfela umów leasingowych o stosunkowo podobnych cechach na dzień wdrożenia zasad MSSF 16 po raz pierwszy,
- 2) wykluczenie początkowych kosztów bezpośrednich w celu pomiaru wartości aktywów związanych z prawem do użytkowania na dzień wdrożenia MSSF 16 po raz pierwszy,
- 3) wykorzystanie osądu w określaniu pozostałego okresu leasingu, jeżeli umowa zawiera opcje przedłużenia lub rozwiązania umowy najmu,
- 4) wyłączenia jakie dopuszcza standard MSSF 16 dotyczące:
  - a) korzystania z aktywa o niskiej wartości,
  - b) korzystania z aktywa przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy.

Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego ujawnione na 31-12-2018*	87 610
Dyskonto oszacowane przy zastosowaniu krańcowej stopy procentowej dla Grupy BOŚ	-10 472
(Zmniejszenia): leasing krótkoterminowy ujmowany liniowo jako koszt	-2 442
(Zmniejszenia): leasing o niskiej wartości rozpoznawany liniowo jako koszt	-394
Zobowiązania z tytułu leasingu na 01-01-2019	74 174

* ujawnione w rocznym sprawozdaniu finansowym Grupy sporządzonym za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2018 roku.

Wdrożenie z dniem 1 stycznia 2019 roku nowego standardu MSSF 16 wpłynęło na zwiększenie sumy bilansowej o kwotę 74,1 mln., natomiast nie miało wpływu na zyski zatrzymane oraz poziom kapitału własnego Grupy BOŚ i Banku.

II. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

	Wartość bilansowa na 30-09-2019	Wartość godziwa na 30-09-2019	Wartość bilansowa na 31-12-2018	Wartość godziwa na 31-12-2018
AKTYWA FINANSOWE				
Należności od innych banków	287 478	292 580	196 104	197 639
Należności od klientów, w tym:	11 702 489	11 633 085	11 809 527	11 734 365
- Kredyty w złotych polskich	8 812 661	8 760 044	9 050 026	8 980 787
- Kredyty w walutach obcych	2 889 828	2 873 041	2 759 501	2 753 578
Inwestycyjne papiery wartościowe - wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	1 372 084	1 421 154	1 375 268	1 409 156
Dłużne papiery wartościowe, w tym:	1 372 084	1 421 154	1 375 268	1 409 156
- Skarb Państwa	1 372 084	1 421 154	1 375 268	1 409 156
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE				
Zobowiązania Banku Centralnego i innych banków	577 325	577 325	571 784	571 784
Zobowiązania wobec klientów, w tym:	14 840 325	14 851 433	14 799 109	14 805 470
- Klientów instytucjonalnych	4 934 214	4 935 086	4 999 366	5 000 003
- Klientów indywidualnych	9 020 216	9 029 430	8 825 702	8 829 997
- Pozostałych Klientów	103 602	103 602	92 448	92 448
- Międzynarodowych instytucji finansowych	782 293	783 315	881 593	883 022
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	-	-	46 590	46 612
Zobowiązania podporządkowane	369 264	459 786	370 672	444 568

Należności od innych banków

Należności od innych banków obejmują lokaty międzybankowe, rachunki nostro oraz kredyty i pożyczki. Wartość godziwa lokat międzybankowych z uwagi na krótki termin realizacji (do 6 m-cy lokaty międzybankowe na stopę stałą) jest równa wartości bilansowej. Obligacje wyemitowane przez banki wyceniono według wartości godziwej z uwzględnieniem spreadu kredytowego wyznaczonego w oparciu o porównywalne emisje przeprowadzone przez podobne banki.

Należności od klientów

Należności od klientów przedstawiono po pomniejszeniu o odpisy z tytułu utraty wartości. Należności od klientów w bilansie wycenia się głównie według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej (99% wartości bilansowej kredytów). Za wartość godziwą kredytów jest przyjmowana ich wartość wynikająca z bieżąco oszacowanych przyszłych przepływów kapitałowo-odsetkowych (oddzielnie dla walut i oddzielnie dla PLN) wyliczonych w oparciu o efektywną stopę procentową dla każdego kredytu (z wyjątkiem kredytów o nieustalonym harmonogramie lub kredytów zagrożonych dla których jako wartość godziwa przyjmowana jest wartość bilansowa) dyskontowanych średnią efektywną stopą procentową kredytów udzielonych w ostatnich dwunastu miesiącach. Dla kredytów hipotecznych uwzględniono przedpłaty. W przypadku kredytów w walutach obcych, których Bank zaprzestał udzielania została zastosowana średnia efektywna stopa procentowa odpowiadających im kredytów udzielanych w PLN, skorygowana o różnicę pomiędzy poziomami stóp w poszczególnych walutach i PLN.

Inwestycyjne papiery wartościowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu

Do inwestycyjnych papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu należą obligacje Skarbu Państwa przyporządkowane do modelu biznesowego HtC.

Za wartość godziwą obligacji przyjmuje się aktualną wycenę pochodzącą z kwotowań rynkowych powiększonych o narosłe odsetki.

Zobowiązania Banku Centralnego i innych banków

Zobowiązania wobec Banku Centralnego oraz zobowiązania z tytułu transakcji repo zostały wykazane w wartości bilansowej. Zobowiązania z tytułu transakcji repo zostały wykazane w wartości bilansowej ze względu na brak dostępnych danych rynkowych do kalkulacji wartości godziwej podstawowej transakcji repo Banku z kontrahentem. Depozyty międzybankowe, z uwagi na krótki termin zostały ujęte w wartości bilansowej, a zaciągnięte pożyczki (kapitał i odsetki) zostały zdyskontowane średnią efektywną stopą procentową.

Zobowiązania wobec klientów

Zobowiązania w bilansie wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Jako wartość godziwa zobowiązań jest przyjmowana ich wartość wynikająca ze zdyskontowania kapitału oraz odsetek dla wszystkich depozytów średnią ważoną stopą procentową, która obowiązywała dla depozytów przyjętych we wrześniu 2019 roku. Z uwagi na brak harmonogramów dla rachunków bieżących zostały one ujęte wg wartości bilansowej. Zobowiązania (kapitał i odsetki) wobec międzynarodowych instytucji finansowych zostały zdyskontowane średnią efektywną stopą procentową (dla EUR) bądź ostatniej transakcji zawartej w danej walucie (dla PLN).

Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych wycenione według wartości godziwej z uwzględnieniem zmiany spreadu kredytowego dla obligacji w PLN wyznaczonego w oparciu o emisję przeprowadzone przez Bank w 2015 roku.

Zobowiązania podporządkowane

Zobowiązania podporządkowane wycenione według wartości godziwej z uwzględnieniem zmiany spreadu kredytowego wyznaczonego w oparciu o emisję przeprowadzoną przez Bank w 2017 roku.

III. Informacja o zmianach skonsolidowanych zobowiązań i aktywów warunkowych

	30-09-2019	31-12-2018
Zobowiązania warunkowe:	2 836 505	1 806 671
Finansowe, w tym:	2 524 637	1 477 738
– otwarte linie kredytowe w tym:	2 489 927	1 461 556
– odwołalne	2 211 940	1 206 274
– nieodwołalne	277 987	255 282
– otwarte akredytywy importowe	17 830	14 065
– promesy udzielenia kredytu w tym:	16 880	2 117
– nieodwołalne	16 880	2 117
Gwarancyjne, w tym:	300 590	328 933
– poręczenia i gwarancje spłaty kredytu	13 079	14 833
– gwarancje właściwego wykonania kontraktu	287 511	314 100
Papiery wartościowe do otrzymania	11 278	-
Aktywa warunkowe:	586 919	611 322
Finansowe, w tym:	196 812	193 500
– otwarte linie kredytowe	196 812	193 500
Gwarancyjne	377 019	405 854
Inne	13 088	11 968
AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE RAZEM	3 423 424	2 417 993

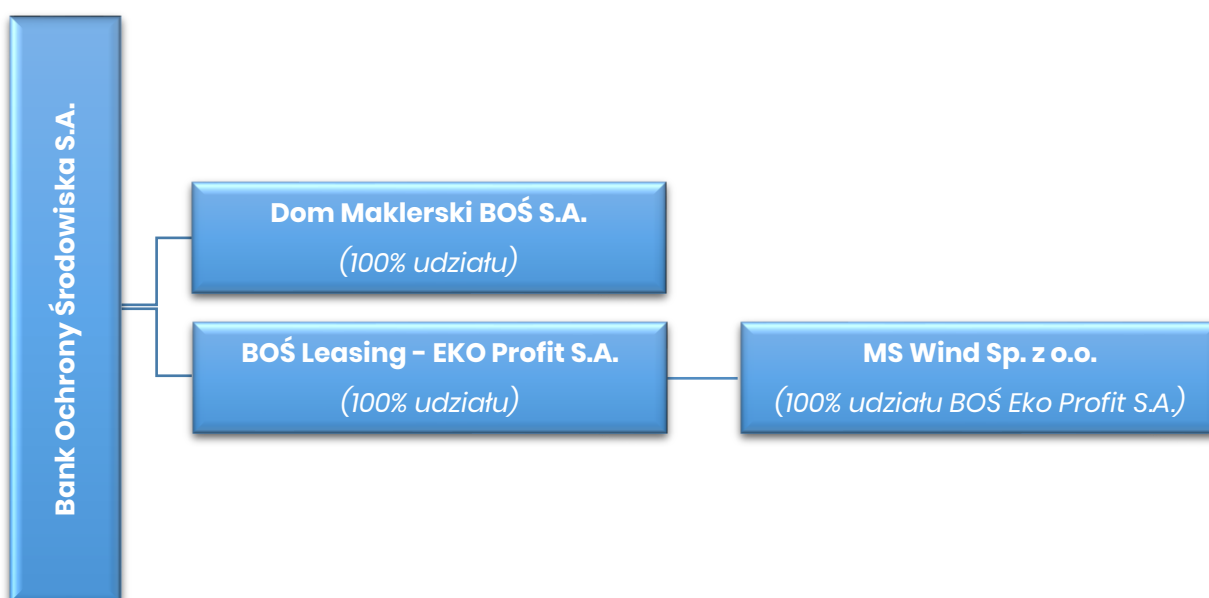
IV. Organizacja Grupy Kapitałowej

Struktura Grupy Kapitałowej

Grupę Kapitałową Banku Ochrony Środowiska S.A. na dzień 30 września 2019 roku tworzył Bank Ochrony Środowiska S.A., pełniący rolę jednostki dominującej nad jednostkami bezpośrednio zależnymi: Domem Maklerskim BOŚ S.A. oraz BOŚ Leasing – Eko Profit S.A. oraz jednostką zależną w sposób pośredni MS Wind Sp. z o.o. (podmiot zależny od BOŚ Leasing – Eko Profit S.A.).

Struktura Grupy Kapitałowej

Grupa Kapitałowa Banku Ochrony Środowiska S.A. zrealizowała cel związany z optymalizacją struktury, redukując liczbę podmiotów wchodzących w skład Grupy.

Rodzaj prowadzonej działalności przez Spółki zależne BOŚ S.A.

Dom Maklerski BOŚ S.A.	-	usługi maklerskie, działalność na rynku kapitałowym
BOŚ Leasing – Eko Profit S.A.	-	działalność leasingowa oraz działalność finansowa i doradcza, uzupełniająca ofertę usługową Banku
MS Wind sp. z o. o.	-	realizacja projektu farm wiatrowych

Inwestycje kapitałowe

W 2019 roku:

- w dniu 5 lutego 2019 roku Zarząd Banku podjął uchwałę w sprawie objęcia akcji spółki Polskie Domy Drewniane S.A. Spółka została zawiązana aktem notarialnym w dniu 5 marca 2019 roku przez Bank oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Udział Banku w kapitale zakładowym Spółki wynosi 1%, to jest 500 akcji imiennych o wartości nominalnej 1 000 PLN każda – łącznie 500 tys. zł. Spółka zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym z dniem 4 września 2019 roku;

- w dniu 21 marca 2019 roku Zarząd spółki BOŚ Eko Profit S.A. (od 10 marca 2019 roku BOŚ Leasing-Eko Profit S.A.) wystąpił do Banku jako jedyne go akcjonariusza z wnioskiem o dokapitalizowanie kwotą 25 mln zł poprzez podwyższenie kapitału zakładowego Spółki. Dnia 29 marca 2019 roku odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki, które podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego Spółki w drodze emisji nowych akcji oraz ich objęciu w wyniku subskrypcji zamkniętej skierowanej do Banku jako jedyne go akcjonariusza. Bank dokonał wpłaty na akcje. W dniu 6 sierpnia 2019 roku Sąd zarejestrował podwyższenie kapitału w Krajowym Rejestrze Sądowym.

V. Wskazanie najważniejszych zdarzeń, które wystąpiły po dacie, na którą sporządzono niniejszy raport

W dniu 15 października 2019 roku Agencja ratingowa Fitch Ratings Ltd (raport bieżący nr 14/2019) potwierdziła oceny ratingowe oraz utrzymała perspektywę Banku.

Podpisy członków Zarządu BOŚ S.A.

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/funkcja	Podpis
13.11.2019	Bogusław Białowąs	Prezes Zarządu	.....
13.11.2019	Arkadiusz Garbarczyk	Wiceprezes Zarządu – pierwszy zastępca Prezesa Zarządu	.....
13.11.2019	Jerzy Zań	Wiceprezes Zarządu	.....